

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

hr. 40 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 2. Oktober 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Borba do jasne odločitve

Tretja obletnica zveze Treh sil Ribbentrop: „Orožja ne bomo odložili poprej, dokler ni odstranjena boljševiška nevarnost za Evropo“ — Evrope ne bosta premagala niti Sovjetija, niti Anglo-Amerika“ — Pomembne izjave vodilnih državnikov

27. septembra 1940 je bil podpisan v Berlinu na svečan način pakt Treh sil, ki je bil in je še danes za Nemčijo, Japonsko in fašistično Italijo podlaga za ureditev novega pravičnejšega reda na svetu. V letu svojih največjih zmagov je Nemčija skupno s svojima zaveznicima formulirala že v prvem stavku pakta novi red s sledenimi besedami:

»Nemška, italijanska in japonska vlada smatrajo kot predpogoji trajnega miru, da dobi vsak narod na svetu mesto, ki mu pripada.«

Sovražni tabor je zoperstavil tej jasni formulaciji Treh velesil svojo takozvano Atlantsko izjavo, ki govori nekam megleno o »svobodi narodov«. Kako je izgledala ta »svoboda« dejansko, so pokazali podpisniki Atlantske izjave po svojem izkrcanju v Severni Afriki, kjer so tepali pravice domačinov, mimo tega pa izropali dotedanji francoski imperij. Medtem se je ojačil sovjetski upliv na odločitve puotkratskih sil, ki danes — protivno Atlantski izjavi — zatrjujejo, da po »njihovi zmagi« ne bo dobil sleherni narod svojega prostora, češ, da bodo celo nevtralne države igrale »vsemo vlogo drugega reda«. V interesu vsega sveta je torej, da Nemčija, Japonska in fašistična Italija nadaljujejo dosedanji boj do zmagovitega konca. Dosledno izvrševanje pakta Treh sil je v življenjskem interesu vseh evropskih narodov, ker gre za to, da se dokončno onespособi uničevalno voljo naših sovražnikov.

V prvem letu svojega dejstva je pakt Treh sil dokazal svoj politični magnetizem. K paktu, ki je obsegal evropski in vzhodnoazijski veleprostor, so pristopile Madžarska, Romunija, Slovaška, Bolgarija in — za par dni — tudi Jugoslavija, ki je plačala izdajstvo Simovičeve klike s svojim razpadom. Na njeno mesto pa je v krog podpisnic stopila nova Hrvatska.

V drugem letu se je razvil pakt Treh sil vedno bolj ter je postal soliden instrument svetovne politike. V tem letu je vstopila v vojno tudi Japonska, ki je s silnimi udarci proti anglo-amerikemu imperikalizmu osvobodila podjarmljene narode v tem prostoru. Nastale so nove države od Filipinov do Burme, potrjujoč učinek pakta Treh sil.

V tretjem letu pakta je sledila izgraditev gospodarskih odnošajev med silami pakta. Ta stremjenja so sile zavarovale januarja 1943 s posebno gospodarsko-politično pogodbo. Cilj te pogodbe je bil jasno fundiran. Nemčija, Japonska in Italija koncentrirajo vse svoje sile v vzajemnem sodelovanju, ne da bi podpisnice samovoljno posegale v gospodarsko sfero drugega zaveznika, kakor se to dnevno dogaja v sovražnem taboru, kjer si Amerikanci lastijo na angleških ilah pravico do gospodarskega izžemanja.

V zadnji fazi je skušal maršal Badoglio razveljaviti podpis Italije na paktu, toda italijanski

PK-Kriegsbericht Schilling (Sch)

Sie kämpfen wieder Seite an Seite mit den deutschen Truppen
Faschistische Freiwillige, die den deutschen Bundesgenossen die Treue halten, sind zum Schutz an der dalmatinischen Küste eingesetzt

narod je to zelo hitro onemogočil. Mussolini je medtem sestavil novo republikansko fašistično vlado. Mussolini-jev nagli povratek v politično življenje je pokazal skupno z nemško-japonsko izjavo z dne 15. t. m., da je ni sile, ki bi mogla zrušiti pakt kot kristalizacijsko točko vseh tistih narodov, ki kljubujejo vsaki nevarnosti, da bi ob končni zmagi omogočili pravično razdelitev sil in blagostanja na svetu.

O priliki tretje obletnice so spregovorili zavezniki narodom po radiu nemški zunanji minister v. Ribbentrop, Mussolini v svojstvu zunanjega ministra fašistične Italije in japonski zunanji minister Siqemicu.

Zunanji minister Reich-a v. Ribbentrop je v svoji obširni izjavi, ki je pa vsled pomanjkanja prostora ne moremo objaviti dobesedno, obrazložil uvodoma smisel in cilj pakta Treh sil. Omenil je življenjske pravice narodov, ki so bili stisnjeni na ozkem prostoru napram narodom, ki so imeli v zakupu takorekoč ves svet, katerega so si osvojili radi tega, da bi udobno živeli. Ako bi bili posedujoči narodi umeli le malo dobre volje bi se bilo lahko na miren način rešilo vse sporna vprašanja. Toda bogati narodi — Anglija, Amerika in Sovjetija — ki svojih silnih prostorov niso mogli niti izkoristiti, so se vedno upirali iz gole sebičnosti in zagrizenega imperializma.

Pravi namen sovražnikov pa je bil zasužnjevanje Evrope in njenih prebivalcev. Nek ameriški diplomat je nedavno zelo cinično izjavil, da je prišla sedaj edinstvena prilika, osvoboditi ameriško eksportno industrijo evropske konkurence na svetovnem trgu. Pod pretvezo vojaških operacij zato razbijajo evropsko industrijo in pristanišča da bi tako praktično izločili nieno konkurenco. Evropskega delavca hočejo takorekoč zasužnjiti. Ni res da hočejo Tri velesile obvladati svet, res pa je, da hočejo najboljšatejše velesile sveta zavladati po vsem svetu.

Zunanji minister v. Ribbentrop je nato orisal Stalinove cilje, ki jih je onemogočila nemška vojska. Nemška vojska ne bo položila orožja prej, dokler ne bo odstranjena boljševiška nevarnost za Evropo. Proti kratkovidnim vladam Amerike in Anglije, ki pospešujejo boljševizem, ni drugega sredstva kot borba do popolnoma jasne odločitve.

V svojih nadaljnjih izjavah je v. Ribbentrop omenil Mussolini-jev povratek v Italijo. Dejstvo, da se je Duce ravno na obletnico pakta Treh sil vrnil v Italijo, je smatrati kot dober znak za bodočnost Italije.

Pakt se je v treh letih svojega dejstvovanja dobro obnesel. Pakt je bil najprej zamišljen kot svarilo na naslov prezidenta Roosevelt-a. Vele vojne napovedi Zedinjenih držav pa je postal ta pakt simbol osvobodilne vojne narodov. Ob koncu svojih izjav je poudaril minister v. Ribbentrop, da je danes skoro četrtil milijarde v paktu povezanih ljudi oz. narodov v Evropi in v Aziji pripravljenih, braniti svojo domovino do zadnjega. Naši vojniki zlasti se bodo borili z brezprimernim fanatizmom. Niti boljševiki, niti Anglo-Amerikanci ne bodo nikjer osvojili Evrope, pa tudi vzhodne Azije ne bodo izrgali iz japonskih rok. Naše čete bodo sovražnika take dolgo pobijale, dokler ne bo imel dosti vojna, ki jo je sam zakrivil. Takrat bo konec te usodne borbe in sile Pakta Treh bodo tekrat zmogle vzpostaviti nov red, ki bo odgovarjal žrtvam bojevnikov in domovine. Najgloblja je naša vera, da bo naše orožje izvojevalo to velike zmago. Tako gledamo s ponosom na brezprimerno junaštvo naših čet na suhem, na morju in v zraku. Hrabri in zvesti se zgrinjamo okrog našega Führer-ja. Žrtvovali bomo vse za zmago in bodočnost naših narodov!

V sličnem smislu je govoril tudi Mussolini, ki je med drugim dejal, da bo italijanski narod opral sramoto Badoglijevega izdajstva. V istem

Težki, uspešni boji obrambnega značaja

V treh dneh so nemške sile uničile 209 sovjetskih tankov in 155 letal
Siloviti nemški protinapadi na Kubanu - Brezuspješni sovjetski napadi
ob srednjem Dnjepru

Umikalne operacije naših čet so se vršile pretekli četrtek kljub silovitim sovjetskim napadom zlasti v sredini vzhodne fronte tako, kakor je bilo predvideno. Nemške čete so mesto Poltava potem, ko so uničile vse vojaško važne naprave, po povelju izpraznile. Vzhodno od srednjega Dnjepra med Cerkasijem in Černigovom je sledil sovražnik umikajočim se nemškim četam z močnimi silami. Pri tem so se razvili težki boji. Jugovzhodno od Gomele in v prostoru Smolenska so bili izjavljeni vsi sovražni položaji prodora nemške fronte.

Po petkovem poročilu nemškega vrhovnega poveljstva so se razvijali na južnem in na srednjem odseku vzhodne fronte težki obrambni boji v dotedanjih težiščih z nezmanjšano silovitostjo. Ob Kubanskem mostišču in vzhodno od Melitopola so bili odbiti težki sovražni napadi. Nemške čete so ob srednjem Dnjepru preprečile sovjetske poskuse premostitve imenovane reke. Severovzhodno od Zaporožja ter pri Demidovu so nemške čete z odločnimi sunki obkolile in uničile več sovražnih polkov. Bilo je dovolj ujetnikov in plena. Letalstvo je izvrstno podpiralo operacije na zemlji. Na fronti ob Lednem morju so nemški letalci pri pobijanju sovjetskih podmorniških oporišč in dovoznih skladišč zbili brez lastnih izgub v teku 24 ur 45 sovjetskih letal.

V soboto je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so boljševiki ob Kubanskem mostišču nadaljevali svoje težke napade, toda brez uspeha. Medtem so izvedle nemške čete ob severni obali Azovskega morja uspešen lasten napad. Ob srednjem Dnjepru se je sovražnik zamaš zaletaval v številna nemška mostišča ob vzhodni obali Dnjepra. Severno od Cerkasija so nemške čete okoliške skupine uničile manjše sovjetske oddrede. Zapadno od Uneče in južno od Smolenska so se razvili obrambni boji. Mesti Roslavlja in Smolenska so nemške čete po popolnem uničenju vseh vojaško važnih naprav neovirano izpraznile. Južno od Ladoškega jezera so nemške lovške divizije dosegle svoj napadalni cilj. Na visokem severu so nemške čete odbile več sovjetskih napadov v odseku Kandalakša ter ob murmanski železnici.

Iz nedeljskega poročila nemškega vrhovnega poveljstva izhaja, da so nemške čete uničile ob Azovskem morju 800 mož, ki so se nameravali izkrcati na odnojni obali. Na obeh straneh Kubanskega mostišča so se tudi 25. septembra izjavili vsi sovjetski napadi. Prav tako brezuspješni so bili tudi sovjetski napadi ob srednjem Dnjepru. Slabotnejše sovražne skupine, ki so v nepreglednem obrežju mestoma prekoračile reko, so bile v protinapadu zavrnjene. V srednjem odseku je nadaljeval sovražnik svoje napade zlasti zapadno od železniškega križišča Uneča ter v področju Smolenska. Nemške čete so zavrnile sovjetske napade ob slabih vremenskih in cestnih razmerah. Nemško letalstvo je uspešno bombardiralo severno od Azovskega morja in ob srednjem Dnjepru sovražna zbirališča čet, ki so imele velike izgube. 24. in 25. septembra je bilo

smisla se je pridružil tudi japonski zunanji minister Šigemitsu, ki je v svojih izjavah orisal japonske cilje v Vzhodni Aziji. Po radiu so govorili v istem smislu tudi hrvaški zunanji minister Mile Budak, madžarski zunanji minister Gyöcsy in romunski zunanji minister Mihail Antonescu.

Der Kampfraum in Süditalien

(Weltbild)

na vzhodni fronti uničenih 105 sovražnih letal. Pet lastnih letal se ni vrnilo.

Ob Kubanskem mostišču so se sovjetski napadi po ponedeljkovem poročilu ponovno izjavili. Pri tem so nemške čete uničile vse tiste sovjetske oddrede, ki so se znova izkrcale za fronto. Jugovzhodno od Zaporožja je napadal sovražnik

Boji na južni fronti

Split v naskoku zavzet — Nemške čete iznenadoma zasedle Krk — Načrti poteka operacij v južni Italiji — Novi uspehi nemških podmornic

V Južni Italiji je sovražnik dovedel pretekli četrtek nove rezerve proti vzhodnemu odseku, vendar 23. t. m. še ni začel z napadi.

Angleški letalski odredi so v noči na 23. september napadli nekaj krajev v severozapadni Nemčiji. V Oldenburgu in v Hannoveru je imelo prebivalstvo izgube in večjo škodo na stanovanjskih in javnih poslopijih. Pri tem je bilo zbitih 21 napadalcev. To število se je po poznejših poročilih zvišalo na 27. Nemško letalstvo je v noči na 23. september bombardiralo cilje v Južni in Jugovzhodni Angliji.

V Južni Italiji je sovražnik 23. septembra napadel pri Salernu in Contursiju s težkimi silami. Nemške čete so pri Contursiju zavrnile sovražnika, ki je imel zelo težke in krvave izgube. — Na otoku Kefalonija se italijanska divizija Acqui po Badoglijevem izdajstvu ni hotela vdati ter je začela s sovražnostmi proti Nemcem, ki so zločili njen odpor ter zavzeli luko Argostolion. 4000 mož posadke se je pravočasno vdalo. Ostali del uporniške divizije je bil s štabom vred uničen.

Anglo-ameriško letalstvo je pri napadih na zapadno zasedeno ozemlje dne 23. t. m. izgubilo 15 letal. Mesto Nantes je zopet težko trpelo. V noči na 24. september so izvedli Angleži teroristične napade na Mannheim, Ludwigshafen, Darmstadt in Aachen. Prebivalstvo je imelo izgube in beležilo deloma znatno škodo. Dotedaj so zbili 33 sovražnih letal. V noči na 24. september so nemška hitra letala bombardirala cilje v Južni in Srednji Angliji.

Po večtedenskem odmoru so nemške podmornice iznenada napadle neko spremiljavo, ki je bila na poti na Ameriko. Spremljavo je bila izredno zastražena. Tu so se razvili zlasti težki boji z rušilci. V večdnevni žilavih bojih so nemške podmornice potopile 12 sovražnih rušilcev ter torpedirale še tri rušilce, ki so se bržčas potopili. Huda megla je onemogočila nadaljnje operacije. Kljub temu so podmornice potopile devet ladij s skupno tonazlo 46.500 brt. ter torpedirale še dve ladji.

Na južno-italijanski fronti je bilo v petek pre-

z močnimi pehotnimi in oklopniškimi silami s pomočjo svojega letalstva. Pri tem so izvedle nemške čete silovite protinapade. Ena nemška oklopna divizija je pri tem uničila enajst sovjetskih tankov in 62 topov.

Od kolena, ki ga tvori Dnjepr, pa do izliva Pripjete je skušal priti sovražnik preko Dnjepra. Kjer se je to posrečilo manjšim skupinam, so bile v takoj izvedenih protisunkih uničene ali pa zavrnjene na najožjem prostoru. V srednjem delu fronte so se nadaljevali težki obrambni boji v dosedanjih težiščih z nezmanjšano silovitostjo. Boljševiki, ki so tu dovedli v boj deloma nove rezerve, so imeli v tridih bojih velike izgube. Na ostali fronti je bilo 27. septembra sicer bolj mirno.

Po poročilu, izdanem 28. t. m., so nemške čete odbile ob Kubanskem mostišču več lokalnih napadov. Mesto Temrjuk je bilo po načrtu uničeno in izpraznjeno. Jugovzhodno in vzhodno od Zaporožja je nadaljeval sovražnik svoje masirane poskuse prodora deloma z novimi rezervami. Vsi njegovi poskusi so se izjavili ob krvavih izgubah. V srednjem odseku fronte se je vzdrževal močan sovražni pritisk. Ob Murmanski fronti so nemške čete odbile več sovražnih napadov. Lahke nemške pomorske sile so v Črnem morju potopile sovjetsko topničarko in dovozna vozila s skupno 2700 brt.

Na Kubanskem mostišču so se izjavili sovjetski napadi tudi po poročilu z dne 29. t. m. Pri Zaporožju so nemške čete tudi 28. t. m. v težkih, toda uspešnih bojih zavrnile sovjetske napade. Teren, ki so ga začasno izgubile, je bil v protisunkih zopet zavojen. Izjavili so se tudi večkratni sovražni poskusi, prit na zapadno obrežje Dnjepra. Na srednjem odseku fronte so boljševiki nadaljevali svoje napade kljub poslabšanemu vremenu. Vsled žilavega odpora naših čet in energičnih protinapadov je bil boljševiški napad zaustavljen. V času od 26. do 28. septembra je bilo na vzhodni fronti uničenih 209 sovjetskih tankov in 155 letal.

cej živahno. Pri Salernu so nemške čete odbile vse sovražne napade. Strmoglavci so v Sredozemskem morju potopili veliko sovražno torpedovko in zadeli uničujoče dve tovorni ladji.

Po nedeljskem poročilu so nemške čete zavrnile anglo-ameriške oddrede, ki so napadali med zalivom Salerno in med zalivom Manfredonia. V noči na 25. september so nemški hitri čolni pred angleško obalo potopili neko angleško strano ladjo. V boju, ki se je razvil, je bil uničen nek angleški hitri čoln.

Po poročilu z dne 27. septembra, je bilo beležiti v gorovju severozapadno in severovzhodno od Salerna več lokalnih sovražnih napadov, ki so se po izjavili ob izredno težkih izgubah z sovražnika. V vzhodnem odseku so se naše čete potem, ko so uničile vse prometne naprave, umaknile neovirano na nove položaje. V Egejskem morju so nemška letala težko poškodovala dvoje rušilcev ter potopila neko tovorno ladjo. Druga velika ladja je zgorela.

V tork je bila izdana vest, da se je sovražni pritisk v Južni Italiji bistveno povečal valed dotoka novih anglo-ameriških sil. Medtem ko so bili v področju Salerna zavrnjeni vsi sovražni napadi, so se naše čete v področju Foggia načrtno umaknile na pripravljene višinske postojanke. Mesto Foggia je bilo uničenju vseh vojaško važnih naprav uničeno. V Severni Italiji in v Dalmaciji so bile obkoljene močne četniške skupine, ki so jih medtem uničili. Split, ki so ga branile Badoglijeve čete skupno s komunisti, je bil v naskoku zavzet. Na otoku Krku, kjer so se zvezali Badoglijevci z Anglo-Amerikanci, so se

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Druck, Badgastein

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises

Presse-Hoffmann (Sch)

Der Duce beim Führer

Der Duce stattete sofort nach seiner Befreiung dem Führer einen mehrtägigen Besuch ab (links vom Führer Reichsminister des Auswärtigen von Ribbentrop)

Jetzt ist Klarheit!

Von Kriegsberichterstatter Hans Jürgen Weidlich.

PK. Die Kolonne hielt auf der offenen Straße. Der Kommandeur steigt aus seinem Wagen: »Meine Herren!« rief er. Die Offiziere folgten ihm. Es war gegen Mittag. Die Sonne brannte wie Feuer. Ausgedörrt heben die Berge ihre kalten Schultern gegen den Himmel. Hinter ihnen schwebt im Dunst der Hitze der Gipfel des Olymp.

Der Kommandeur steigt den steinigen Hang an der einen Seite der Straße hinab. Dort, wo die Straße einen ausgetrockneten Bachgrund überquerte, war eine Brücke aus groben Steinblöcken zusammengefügt. Dorthin ging der Kommandeur. Auf einen Stein, im Schatten unter der Brücke, setzte er sich. Eilig, mit vorgestrecktem Kopf und langem Hals, marschierte eine Schildkröte aus dem Bereich der hohen Stiefel, die plötzlich um sie waren.

»Ich muß mich setzen«, sagte der Kommandeur, »das ist Verrat! Haben Sie das Gesicht des Obersten gesehen? Wie verlegen er war! Ich glaube, er hat sich sogar geschämt. Hoffentlich!«

Die Kolonne war am Morgen ausgerückt. Im Laufe des Vormittags wollte sie sich mit den italienischen Truppen vereinigen. Gemeinsam sollte die Kampfgruppe des Kommandeurs und die Formation des italienischen Obersten ein Unternehmen in den Bergen westlich des Olymp durchführen. Aber als die Kampfgruppe in die italienische Garnison einzog, bat der Oberst den Kommandeur um eine Unterredung, in deren Verlauf er mitteilte, daß zu seinem Bedauern die Formation der Italiener an dem Unternehmen nicht teilnehmen könne. Ein Befehl sei gekommen, der ihm verbiete, die Garnison zu verlassen.

»Gut«, sagte der Kommandeur, »dann marschieren wir ohne Sie.«

hkrcale nemške čete ter zlomile sovražni odpor, Zasedle so ves otok in ujele več tisoč mož.

27. septembra so nemške obrambne sile razpršile sovražni koncentrični letalski napad nad Nemškim zalivom. Ob obali so sovražna letala s posameznimi bombami povzročila izgube med prebivalstvom in škodo na stanovanjskih poslopjih. V noči na 28. september se je odigral teroristični napad na Hannover in na Braunschweig. Beležili so izgube med prebivalstvom in škodo. Zbitih je bilo pri tem 56 sovražnih letal.

Po zadnjem poročilu je deževje onemogočilo večje operacije v Južni Italiji. Lastne operacije se razvijajo kljub cestnim težkostem po načrtu. Število letal, ki so bila s strani nemške obrambe zbita dne 27. septembra in v noči od 27. na 28. september, se je zvišalo na 65.

Er hatte die Kolonne aus der italienischen Garnison hinausgeführt in Richtung auf die westlichen Berge. Als der erste Berg sich zwischen die Kolonne und die Garnison schob, ließ er halten.

»Wir dürfen nicht weiter! Wir müssen in der Nähe bleiben! Passen Sie auf, meine Herren! Das ist das Signal! Noch heute wird das Stichwort durchkommen! Dann kehren wir um und entwaffnen sie!«

Der Kommandeur nahm die Mütze ab und wischte sich mit dem Taschentuch die Stirn, viele Male, als wollte er noch etwas anderes als nur die Schweißtropfen fortwischen. Dann schüttelte er den Kopf und sagte wiederholt vor sich hin: »Es ist nicht zu glauben! Nein, es ist nicht zu glauben!«

Er war ein Mann von über 60 Jahren, ein harter Haudegen, den es auch in diesem Kriege nicht zu Hause gehalten hatte. Er trug die Brust voller Orden: Das Deutsche Kreuz in Gold, das EK I und II mit den Spongen, die Ostmedaille,

PK-Kriegsberichterstatter Brönnner (PBZ-Sch)

Panzerkommandant mit Kehlkopfmikrophon

Das Gesicht des »Tiger«-Kommandanten zeigt härteste Entschlossenheit. Jeden Augenblick können Feindpanzer auftauchen. Durch das Kehlkopfmikrophon erteilt er seiner Besatzung die Befehle

das Infanteriesturmabzeichen in Silber, das Silberne Verwundetenabzeichen, den höchsten rumänischen Orden: »Michael, der Tapfere« — und aus dem ersten Weltkrieg den höchsten Orden Bayerns: den Max-Joseph-Orden.

»Geben Sie mir einen Schluck Kaffee! Wer hat meine Feldflasche? Meine Kehle ist ausgetrocknet wie dieser Bach. Doktor, fühlen Sie meinen Puls. Ich glaube, ich habe Fieber. Aber das ist alles die Erregung. Es ist ja auch nicht zu glauben, nein, es ist einfach nicht zu glauben! Ein Marschall! Er ist doch auch Soldat! Und er hatte doch sein Wort gegeben!« Wieder strich er sich über die Stirn. Die grauen Haarsträhnen waren wirr aneinandergeklebt. Er glättete sie.

Sein Führer brachte den Kaffee. Er nahm einen Schluck und bot seinen Offizieren die Feldflasche an. »Trinken Sie, meine Herren! Leider ist es kein Schnaps, der würde uns jetzt besser bekommen.«

Der Fernsprecherunteroffizier kam und meldete, daß die Leitung fertiggestellt sei. Von den nach allen Seiten ausgestellten Sicherungen kamen die Meldungen, daß die befohlenen Posten eingenommen seien. Der Kommandeur nickte. »Das ist der größte Verrat, den die Weltgeschichte jemals erlebt hat.«

»Aber, meine Herren!« — er richtete sich auf — »Jetzt ist endlich Klarheit! Jetzt wissen wir, woran wir sind! Das ist das Beste, was geschehen konnte. Dieses Jahr war weiß Gott nicht schön. Aber jetzt... glauben Sie mir, meine Herren, in meinem Leben da war es auch nicht immer ganz einfach. Da stand ich auch oft inmitten von Schwierigkeiten und wußte nicht, wie heraus. Und anstatt sie nachließ, wuchs noch die Not. Das Eine kam zum Andern. Es war, also ob alle Sorgen der Erde sich auf einmal in mir vereinigten. Aber ich hatte ja meine Freunde! Zu denen ging ich und bat sie um Hilfe. Sie hoben die Schultern und sagten, sie bedauern, aber sie könnten mir leider nicht helfen. Meine Herren! Den wahren Freund erkennt man in der Not — das ist ein bitteres Wort, aber es ist verdammt wahr! Ich stand allein. Und als ich erkannt hatte, daß auch der letzte Freund nicht mehr mein Freund war, daß auch er mich im Stich ließ, da — glauben Sie es mir, meine Herren, besann ich mich auf meine eigene Kraft. So, sagte ich zu mir jetzt bist du allein, jetzt hast du keinen Menschen mehr, der dir hilft — wenn du heraus willst aus der Not, dann kannst du nur allein dich herausbringen! Und das — dieses Erkenntnis, dieses Bewußtsein — das gab mir die Kraft! Wie einen Strom fühlte ich sie plötzlich in mir aufbrechen — ein Strom, so stark, daß er mich mit sich fortriß: heraus aus aller Not! Die Sorgen waren fortgeschwemmt — ich fühlte ungeheure Kräfte in meinen Armen, und den Beistand, den ich von meinen Freunden erwartet hatte, den gab ich mir jetzt selbst. Wenn ich vorher in Gedanken an die Hilfe anderer zersplittert und gehemmt war — jetzt gab es diese Hemmungen nicht mehr: ich hatte Klarheit gewonnen, und sie ließ mich auf mich selbst besinnen. Der Starke ist am mächtigsten allein! Meine Herren, auch das ist ein wahres Wort, aber im Gegensatz zu dem, das ich vorher nannte, ist es ein gutes Wort, vielleicht sogar das beste. Sehen Sie und genau so, wie es mir als Einzelnem gegangen ist, so geht es jetzt dem ganzen deutschen Volk. Mögen da hier und dort auch Unterschiede sein. In einem aber, in dem Entscheidenden ist der Vergleich richtig: Wenn heute das Stichwort gefallen ist, dann sind wir als Großmacht in Europa — allein, allein in unserem Kampf! Dann sind alle Rücksichten auf eine andere Großmacht gefallen! Dann gibt es keine Hemmungen mehr! Und daß wir dann frei sind und uns ganz auf uns selbst besinnen können, das wird uns eine Kraft geben, die wie eine Flamme alles niederreißt, das sich uns in den Weg stellt, oder die wie ein Strom uns selbst mit sich forträgt, daß wir unter uns ertrinkend begraben, was nicht bereit ist, mit uns in diesem Strom zu schwimmen! Glauben Sie, meine Herren! Ich fühle diese Kraft schon jetzt in mir aufsteigen. Jeder wird sie fühlen! Ja! Und wenn ich vorher über den Verrat noch erschüttert war — jetzt freue ich mich, daß wir nun allein sind und daß nun unsere Kraft ins Ungeheure wachsen kann! Und sie wird das tun! Verlassen Sie sich darauf, meine Herren! Der Starke ist am mächtigsten allein — das werden wir jetzt beweisen!«

Smrtna obsodba ljudskih škodljivcev

Po obsodbi tihotapca Hans Lach-a in tovarišev pred kazensko zbornico sodišča v Marburg-u (Drau), se je pri isti zbornici poravnalo deloma tudi z njihovim kazenskim dejanjem povezana hudodelstva 54-letnega trgovca Franza Molan-a iz Cilli-ja in 49-letnega zastopnika Adam Tschreschnar-ja iz Marburg-a. Molan je aprila in maja 1943 v Cilli-ju, Klagenfurt-u in Wien-u stavil denar na razpolago za ponarejanje velikih količin potovalnih živilskih markic ter del teh ponarejenih živilskih markic prodal Tschreschnar-ju. Tschreschnar je iste maja 1943 v Wien-u deloma dalje razpečal ter razen tega od julija 1942 do maja 1943 v Marburg-u in Wien-u večkrat od raznih oseb, med njimi od nedavno obsojenega Hansa Lach-a, tihotapskim potom nabavil živilske karte in živila v večjih količinah, ne da bi bil za nabavo opravičen ter po znatno višjih cenah prodal naprej. Oba sta bila kot ljudska škodljivca, Tschreschnar še razen tega kot vojni tihotapec, obsojena na smrt. Njuno premoženje se je zaplenilo v korist države.

Sodba je utemeljena na nezastopni dobičkalnosti, ki je dala povod za kločin ter predvsem na zavrženosti in na splošni nevarnosti, ki leži v razprodaji velike količine živilskih kart. Milost tukaj ni na mestu. Žrtve, ki jih zahteva vojna od vsega prebivalstva, se le tedaj voljno prenašajo, če je vsem znano, da se sebičnih ljudi in tihotapcev ne tipli.

V mislih na hrabre bojevnike v prvi svetovni vojni, ki so jim takrat tihotapci in židje ukradli zmago, zahteva vsak v boju stoječ vojak in vsak pošten človek strogo kazni za vse, ki v času zadnje in največje vstopave svojega naroda, svoj zaslužek in svoj dobrobit višje ceni kot svojo dolžnost do lastnega naroda. To je razlog, da se je moralo izreči najstrožje kazni: Izobčenje iz ljudske skupnosti.

* Samomori v znanstvene svrhe. Romunski profesor dr. Nikola Minovic je nedavno izvršil svoj dvajseti poskus samomora. To dela ta učitelj zgolj v znanstvene svrhe, da bi proces umiranja vsestransko proučil. Njegovi samomori na preizkušnjo so se izvršili s trikratnim zadušanjem, petkratnim obojenjem, s trikratno utopitvijo in zadnjič z zastrupljenjem. Pri vsakem poskusu so bili navzoči zdravniki s pripravami za pomoč. Kakor se čuje, je ta svojevrsten učenjak doslej opustil poskus samomora z izpuščanjem krvi, ker se zaveda, da bi mu pri takem samomoru tudi pripravljene zdravniki ne mogli več povrniti življenja.

* Priltni pristank angelskih letalcev v Turčiji. Južno od Smirne sta po poročilu agencije Reuter s dni pristala dva angelska bombnika. Turki so vseh 15 mož posadke internirali.

POLITICNI DROBIZ

□ O emigrantih in banditih. »Völkischer Beobachter« z dne 23. septembra poroča med drugim sledeče: »Popolen odstop vzhodnega dela Evrope boljševikom je v plutokratskih krogih že popolnoma urejena zadeva. Zato se v svojih časnikarskih poročilih v tem pogledu že čisto odkriti. Poročila, ki jih prinaša na primer poročevalnica »Exchange Telegraph«, že dalje časa principielno ne omenja več srbske emigrantske veličine generala Mihajloviča, medtem ko je boljševiški vodja banditov Tito, ki nastopa popolnoma po navodilih Moskve in opravlja svoje krvoločno rokodelstvo, nekaj »srbski general«.

□ Nemčija spoštuje Vatikan. Odkar so nemške čete vkorakale v Rim, se tuja propaganda trudi, da bi z izmišljotinami naslikala prebivalce Vatikana kot neke vrste žrtve nemškega nasilstva. To ima hkrati namen, da bi se nemško oboroženo silo in nemško politiko pri katoličanih v svetu postavilo v nepovoljno luč. Razumljivo je samo po sebi, da se od nemške strani ne pričakuje samostojnost in dotakljivost vatikanske države na celi črti in da se nemško vojaštvo, ki v Rimu vzdržuje mir in red, obnaša tako, kakor je treba.

□ Osebnost Italijanskega ministra za narodno odbrano in vojno gospodarstvo maršala Grazianija je bila, kakor znano, v zadnjih letih precej v ozadju in v pozabiljenju. In zakaj? Maršal Gra-

Prva seja nove republikanske fašistične vlade

Führerjev brzojavni pozdrav Duceju — Nova vlada se je konstituirala v nekem mestu Gornje Italije

V nekem mestu Gornje Italije se je vršila pretekli ponedeljek prva seja fašistične republikanske vlade Italije pod predsedstvom Benita Mussolinija. Führer je poslal Duceju brzojavko sledeče vsebine:

»Sefu fašistične republikanske vlade Benito Mussoliniju, Rim.

Duce! Z veseljem in zadovoljstvom sem sprejel Vaše sporočilo o ustanovitvi fašistične republikanske vlade v Italiji. Počastčen, Vam sporočam,

Poglavje o molku

Pred Führer-jevim udarom proti Badoglijevi izdajalski klikli je vlada, glede Italije v nemški javnosti in nemškem tisku rezerviranost, ki si je mnogi ljudje niso znali raztolmačiti. Šele potem, ko je Führer s svojim govorom raztrgal kopreno, ki je zagrinjala italijanske izdajalce, je nemško vodstvo lahko obrazložilo svoji javnosti, da mu ni bilo po Mussolini-jevi »demisiji« neznan, kako so izdajalski krogi okrog kralja Viktorja Emanuelea, maršala Badoglija in prestolonaslednika Umberta pripravljali svojo zaroto. Nemški tisk — to je izvedelo nemško ljudstvo popolnoma pravilno šele sedaj — namenoma ni poročal o dogodkih v Italiji, da ne bi izdal nemških protikrepov. Nemčija je delala tako, kakor da Badoglijevih ponudb in sestankov ne bi poznala. Dejansko pa je Führer takoj po Mussolini-jevi aretaciji prišel izdajati svoja navodila, ki so v izvršitvi končala italijansko krizo. Ves svet se je čudil brzini nemške vojske in nemškega protudarca. Da se je protiakcija v celoti posrečila, je pripisati v veliki meri tudi tisti nemški molčnosti, ki je največja odlika nacionalsocialističnega vodstva. Dosedanji potek vojne je dokazal, da govori to vodstvo takrat, kadar je treba. Nemško vodstvo pa zna tudi molčati. Primer Italije je pokazal, da je bila uradna Nemčija informirana o vsem, toda obenem je molčala. Molk tedaj ni vedno znamenje neinformiranosti. Vedeti je treba, da vé nemško vodstvo maršalja, česar svojemu narodu iz interesov obrambe in vojskovanja ne sme povedati, ker bi to izvedel istočasno tudi sovražnik. V zadevi Italije se je molk slajno izkazal in tudi izplačal. Nauk, ki nam ga daje ta primer, je povsem enostaven: Zupajmo slepo vodstvu, ki že vé, kaj dela.

Kar velja glede molka za državno vodstvo, velja prav tako tudi za posameznika. So stvari, o katerih je bolje, da ne govorimo. To velja zlasti za delavce po industrijah in raznih obratih. Sovražna špijonaža je povsod na delu, da bi škodovala naši obrambi. Molk je torej lepa odlika vsa-

ga je vlada Velike Nemčije priznala novo fašistično republikansko vlado Italije pod Vašim predsedstvom ter da bo odločno nadaljevala v zvestem zavezništvu z njo vojno do zmagovitega konca. Adolf Hitler.«

Istočasno je v ponedeljek tudi cesarska japonska vlada službene priznala novo republikansko fašistično vlado Italije. Mussolinijevo vlado so priznale razen tega Romunija, Bolgarija, Hrvaška in Slovaška. S tem je bila priznana od vseh držav — podpisnic Trojnega pakta.

kega pametnega človeka. Sovražnik posluša, zato je treba molčati. Kar se pa tiče molka državne uprave, se moramo v marsikem zavedati, da vodstvo že vé, zakaj prikriva javnosti to in ono. Javnosti je doslej še vse izvedela pravočasno iz poklicanih ust. Kar pa ni za javnost, ker bi bilo obenem tudi žir za vohune inozemstva, mora ostati državna tajnost. Führer je glede molka o državnih in obrambnih tajnostih obvezal vse svoje sodelavce, generale itd. Steherni Nemec je prav tako obvezan, da pomaga z molkom in pridnim delom izvajevati cilje, ki si jih je zarisalo vodstvo.

RAZNE VESTI

□ Bose Mussolini-ju. Vodja indijskega gibanja za neodvisnost, znani politik Subhas Chandra Bose, je poslal Mussolini-ju brzojav, v katerem mu je čestital k srečni rešitvi iz rok izdajalcev ter naglasil, da bo italijanski narod, združen z mečno Nemčijo in Japonsko, po očiščenju vseh izdajalcev zavzel zopet svoj položaj v skupnem boju zoper skupnega sovražnika. Glede Indije je dodal, da ima danes edinstveno priložnost, da si pribori svoje svobodo, ki ji pripada in bo ta boj nadaljevala do končne zmage.

□ Vlada nove Italije. Z ozirom na predstojedni sestanek ustavotvorne skupščine, ki bo izdala novo fašistično ustavo republikanskega značaja, je Mussolini kot šef vlade in zunanji minister imenoval sledeče ministre: Notranje zadeve: G. Buffarini-Guidi; narodna obramba in vojno gospodarstvo: maršal Italije R. Graziani; pravosodje: A. Tringali-Casanova; finance: Pellegrini; gospodarstvo in korporacija: S. Gai; narodna vzgoja: C. A. Gigini; narodna kultura: F. Mezzasoma; javna dela: Poverelli. Za državnega podtajnika v predsedništvu vlade je bil imenovan Barracu, za mornarico admiral Legnani za letalstvo pa podpolkovnik Gotto.

Ako Stalin danes že »dopušča« krščanstvo, je to kvečjemu premirje, nikdar pa ne pomeni vrnitve boljševizma k novemu vrednotenju verstva.

□ Sumner Welles je dobil naslednika. Roosevelt je razrešil te dni svojih dolžnosti državnega podtajnika za zunanje zadeve Sumner Wellesa. Njegovim naslednikom je bil imenovan Edward R. Stettinius.

□ Zedinjene države pričakujejo težke izgube. Predsednik Rdečega Kriza Zedinjenih držav Severne Amerike, Norman Davis, ki se je ravnokar vrnil iz potovanja po Severni Afriki in Siciliji, je glasom poročila lista »News Chronicle« izjavil, da se mora odslej računati z velikimi ameriškimi izgubami.

□ Kako si Amerikanci predstavljajo svobodo zraka? Znan profesor zemljepisja na Kolumbijski univerzi v New Yorku, George Renner, izjavlja v časopisu »American Magazine«, da v bodoče sploh ne bo svobode zraka. To ni nič presenetljivega, če se pomisli, da tudi svobode morja ni bilo, temveč samo anglo-ameriška kontrola z »ugodnostmi« za tiste, ki so se »dopadljivo vedli«. Anglo-ameriška kontrola morja je bila možna, tako je pisal Renner, ker smo obvladali skupno enajst vrat v svetovna morja, to so: Scapa Flow, Gibraltar, Suez, Aden, Singapur, Batavia, Sydney, Darwin, Tsingtau in Panama. Na sličen način moramo tako zahteva Renner, v bodoče imeti 20 strateških oporišč zasedenih z našo zračno policijo. Med drugimi je imenoval: Natal,

ziani, znani vojskovodja iz štirih afriških vojnih pohodov za Italijo, je bil kot fašist in znan prijatelj Italije in Nemčije, previdno izigran od znane dvorske kamarile, da ni mogel motiti izvedbe njenih temnih načrtov proti Duceju in fašizmu. Graziani sam je na ta način bil prisiljen prositi za slovo iz vojaške službe, katero je zapustil leta 1941. Graziani, ki je danes star 61 let ter znan junak iz štirih vojnih pohodov v Afriki, je s svojim vstopom v fašistično vlado, prevzel nalogo, da na razvalinah izdane in prodane Italije izgradi novo oboroženo silo, ki bo oprala čast italijanskega naroda in orožja. Če je kdo v stanu lotiti se te težavne naloge, potem je to maršal Graziani, ki ni samo odličen vojak in general, vemeč tudi prepričan fašist in Ducejev prijatelj, postavljen na prvo mesto, kjer bo postavil svojega moža.

□ Stallnove verske »koncesije«. Stalin misli, da bo s svojimi verskimi koncesijami pridobil prišaste pravoslavne cerkve ter da jih bo prepričal o tem, da je boljševizem spremenil svoje mnenje o verstvu. Litvanski metropolit Serij pa je te dni podal izjavo, ki dokazuje, da se je Stalin tu zelo zmotil. Serij pravi, da je Ilcemerstvo Kremlija glede verstva čisto navaden manever in sleparija. Boljševizem se dobro zaveda, da med njim in med cerkvijo ne more biti ničesar izven boja. Kremliji s svojimi hinavskimi izjavami ne more zamajati ljudstvu in cerkvi svobode. To svobodo lahko ustvari samo uničenje boljševizma.

Italijanska dvorska kamarila in njen konec

Ze dolgo pred vstopom Italije v sedanjo vojno so spretni opazovalci Mussolini-jeve politike ugotovili, da ima veliki preporoditelj, ustvaritelj in voditelj novega, na fašistični podlagi zgrajene italijanskega imperija, podprt na ogromno večino italijanskega ljudstva, tudi neke vrste podtalno in nevidno opozicijo proti svoji osebnosti in proti svoji politiki. Samo v zakulisje segajoče politično oko je videlo, kdo in kje je ta opozicija, ki je v zaklenjenih in z zavescami zagrnjenih rimskih salonih oponirala velemežu, ki je leta 1922. z nekrvavo revolucijo rešil Italijo, stoječo takrat na pragu splošnega propada in komunistične revolucije ter jo potem brezdvomno dvignil na višino, kakor nikdo pred njim.

Danes, ko so z znane odstranitve in aretacije Duce-ja ter z isto povezavo kapitulacijo Italije in temu sledečimi dogodki, v katerih je nemška oborožena sila igrala prve gosli, padle zavese italijanske tajne podzemeljske državne politike, se lahko tudi o tem goverji.

Odstranitev, aretacije, osvoboditev in zopetno delovanje Mussolini-ja poznajo naši bralci že iz »Stajerskega Gospodarja«. V obširnih poročilih, ki smo jih o teh dogodkih objavili, je povedano, da sta kralj Viktor Emanuel in njegov maršal Badoglio, ki je po Mussolini-jevi aretaciji sestavil svojo marionetno vlado ter razpustil fašistično gibanje, odstranila Mussolini-ja in ga vtaknila v ječo, da bi ga izročila na milost in nemilost Angležem in Amerikancem. To se je zgodilo na željo Anglo-Amerikancev, ki so kralju in maršalu med drugim stavili te zahteve, ko sta zahrbtno izdala svojega zaveznika Nemčijo in svoj narod ter jih prosila za premirje, ponujajoč jim pomoč zoper Nemčijo.

Nad sedemdesetletni kralj Viktor Emanuel Savojski in njegov sin prestolonaslednik Umberto z ostalimi člani kraljevske hiše ter z isto povezana italijanska vireka aristokracija, nadalje peščica senilnih generalov, ki jim je bil duševni oče maršal Badoglio ter nekaj dvorskih koritarjev, je tvorilo takozvano tajno dvorsko stranko ali kamarilo, ki je bila nasprotnica Duce-ja in grobokop Italije. To visoke gospode, pod patronanco samega kralja in prestolonaslednika je leta 1922. Mussolini rešil nevarnosti, da ni postala žrtev komunizma, ki bi se bil takrat v Italiji sigurno polastil oblasti ter po vzoru svojih učiteljev v Moskvi s streli v tilnik obračunal s temi najvišjimi italijanskimi krogi. Tem prevzetim, bolj praznoglavim magnatom, ki Duce-ja v nebenem pogledu niti do gležnja ne dosegajo in bi mu morali biti hvaležni za svoje eksistence, že od nekdaj marsikaj ni ugajalo na Mussolini-ju in njegovem delovanju, če jim ni šlo v osebo korist. Ko je pa v sedanji vojni Italija na bojiščih doživela nekaj neuspehov, so ti gospodje svojo gojno proti Duce-ju povečali ter šli tako daleč, da je prišlo do znanih dogodkov, ki so se odigrali 25. julija in 3. septembra t. l., to je do odstranitve

Mussolini-ja in kapitulacije Italije pred Anglijo in Ameriko.

Pa naj človek meri kapitulacijo Italije iz kateregakoli vidika, prišel bo do zaključka, da je italijanski kralj odstranil Duce-ja in fašizem ter brezpojojno kapituliral zgolj iz strahu, da ne bi morebiti izgubil prestola. Anglosasi so ga pač prepričali po svojih zvezah, ki so jih vzdrževali najvišji angleški krogi v Londonu s Kviralom in se kljub vojni popolnoma niso nikdar prekinili, da bodo Italijo na vsak način vojaško zasedli, in če jim Italija to s kapitulacijo olajša pod predpogojem, da se jim izroči še Duce-ja in odpravi fašizem, ga bodo kot vazalnega poglavarja italijanskega ljudstva pustili na navideznem prestolu pod anglo-ameriškim poveljstvom, z njim vred pa seveda tudi njegovo dinastijo. Nadaljnje sorodstvo in prijateljstvo, ki je tvorilo ilegalno članstvo te dvorske politične kamarile, bi na račun italijanskega naroda dobilo dobra korita ter sijajno živelo kakor je doslej.

To je bil glavni vzrok izdaje, ki je pa radi odločnega posega udarne nemške oborožene sile rodila ravno nasprotno od tega, kar je Viktor Emanuel pričakoval. Dinastija Savojev si s to izdajo ni rešila prestola ter si tudi ni za bodočnost preskrbela svoje obsežno sorodstvo. Pač pa je kralj izgubil prestol ter moral zbežati k Anglo-Amerikancem na Sicilijo, kjer živi trenutno kot nadležen emigrant pod njihovo zaščito. Kako bodo Anglosasi nadalje postopali s tem izdajalcem, bo pokazala bodočnost. Slična usoda je zadela maršala Badoglija. Ostali člani pobege kraljevske hiše ter vsi njegovi visoko blagorodni sorodniki in prijatelji so zbežali v nevtralnino inozemstvo, večinoma v Švico, ubogo italijansko ljudstvo so pa prepustili svoji usodi.

Dokler je Mussolini reševal Italijo, njeno dinastijo in njen narod iz komunistične nevarnosti ter obnavljal, širil, ustanavljal in ustvarjal italijanski imperij, je bil na dvoru dobrodošel in spoštovan. Ko so pa Anglosasi vrgli par bomb na Rim, je strahopeten kralj izgubil še tisto malo poštenja, ki ga je še na videz kazal napram Duce-ju in svojemu zvezniku Nemčiji, ter je po svojih, že leta 1915. izkazani metodi, izdal svoje ga zaveznika, svoj narod in svojega rešitelja Mussolini-ja in to iz same sebičnosti in koristoljubja, da bi rešil sebe in svojo dinastijo. Da bi se bil kot kralj pri tem oziral na interese in koristi podrejenega mu ljudstva, ali pa na Nemčiji dano obljubo, na to ni bilo misliti.

V zgodovini bo težko najti primer, ki je tako gorostasen, kakor je ta izdaja zadnjega kralja Italije, Viktora Emanuela Savojskega. Misli je samo na sebe in svojo dinastijo. Izdal in prodal je svoj lasten narod, izročil ga sovražnikom v sužnost, samo da bi bil še naprej kralj ter kot tak lepo in dobro živel. Nemška oborožena sila je poskrbela, da Viktor Emanuel iz te moke ni spekel kruha.

Dakar, Tanger, Istanbul, Bagdad, Karachi, Bangkok, Darwin, Amoy, Point-Barrow, Neufundland, Miami, Trinidad, Nordostkap in Oslo. V teh krajih se hoče izgraditi vzletišča in garnizije, iz katerih bi naj potem bombniki letali preko določenega jim področja, kakor koraka policist v svojem okraju. Pri tem je pa podčrtal, da preko področja »štirih velikih narodov« ne bo nikakršni potov.

Tako je v njegova politika. Dosedanji italijanski prestolonaslednik Umberto je star 39 let. Širši javnosti je bil ta mladi mož bolj malo znan. To pa ne moreče radi skromnosti. Nasprotno. Kjerkoli je bila priložnost, je nastopal eleganten mladenič v koketnih in luksuričnih generalskih uniformah ter pošiljal prijazne poglede na ljudi, ki naj postanejo nekoč njegovi podaniki. Kar se tiče zavzemanja stališča k javnim problemom, je Umberto stal lepo tiho v rezervi ter čakal na uro nevarnosti, ki bi njegovega očeta lahko stala prestol, da bi potem nastopil kot rešilec dinastije in monarhije. Znano je, da je ta potomec dinastije že davno predel niti na sovražne stran, in da je že leta 1941., ko je bil imenovan poveljnikom v Osrednji Italiji, s svojimi sorodstvenimi in pristoridarekimi zvezami širil klice za veleizdajo. V ostalem je tlhotapec in politični spekulant Umberto ves čas sedanje vojne ostal lepo v zaledju ter kot bivši armadni general in poznejši maršal Italije, ni nikdar slišal zvižgati krogle vojaške puške. Medtem ko so sinovi Italije kr-

vavali po bojiščih, je ta gospod sedel in živel udobno v ozadju. Ko so pa Anglosasi prvič stopili na italijansko celino, je bila njegova glavna skrb, da je svojo ženo in otroke spravil na varno v nevtraln Švico.

□ Slovaški državni zbor se je sestel 30. septembra k svoji 120. seji. Parlament se bo bavil z zakenskimi predlogi, ki se nanašajo na trgovinski dogovor z Nemčijo, na pristop Slovaške k mednarodnemu meteorološkemu dogovoru ter na ureditev trgovinskih odnosov med Slovaško in Madžarsko.

□ Posebni asistent prezidenta Roosevelt-a. Prezident Roosevelt je imenoval bivšega guvernerja države New York, žida Lehmana-a, svojim »posebnim asistentom«. V svoji novi lastnosti je dobil Lehman naložbo da izdela za prihodnjo konferenco o pomoči inozemstvu, svoje predloge. Omenjena konferenca se bo vršila 9. novembra.

□ Komunistična agitacija na Švedskem. Kakor poročajo nemški listi, je opažati na Švedskem vedno večji obseg podtalne komunistične agitacije. Z veliko živlostjo si je doslej priboril komunizem vsake stopinjo na švedskem ozemlju. Vedno večji je zlasti upliv komunistov v kovinski strokovni organizaciji, kjer se socialdemokracija jedva drži proti navalu komunistov. Delovni odbor komunistične stranke na Švedskem hoče razširiti komunistični tisk še bolj kot doslej. V to evrhi bo koncem novembra izhajalo glavno glasilo »Ny Dag« kot jutranji dnevnik. Tudi ko-

munistično glasilo v Göteborg-u bodo izdajali kot dnevnik. Komunisti izdajajo na Švedskem mima tega še 16 drugih časopisov, ki služijo zastupljanju švedskega naroda.

□ Norveška ostane samostojna. Reichskommissar Terboven je imel te dni pred voditelji gibanja Nasjonal Samling ter pred visokimi uradniki norveške vlade govor, v katerem se je bavil s vojaškim in političnim položajem vojne ter s ideološkimi problemi, ki tvorijo ozadje sedanje vojne. V teku svojega govora je podal Terboven izjavo, da hoče Führer po zmagovitem koncu te usodne borbe ohraniti nacionalno in socialistično Norveško v svobodi in neodvisnosti. Tako Norveška bo v smislu Führer-jeve volje oddajala evropski skupnosti samo tiste funkcije, ki so za vse čase neobhodne potrebne za zavarovanje Evrope.

□ Graziani italijanskemu narodu. Minister fašistične vlade za narodno obrambo in vojno gospodarstvo, maršal Graziani, je minulo soboto govoril italijanskim oficirjem, vojakom in italijanskemu ljudstvu. V svojih izjavah je obsodil izdajo dinastije in Badoglija ter kralja in njegove najvišje spremljevalce označil za dezertarje, ki so prelomili svojo prisogo, kar razveže vse italijanske vojake in oficirje svoječasno Viktora Emanuela dane zaobljube. Končno je naglasil življenjsko voljo italijanskega naroda ter ga pozval k sodelovanju, da si pribori zopet svojo samostojnost. V svoj delovni program si je vpostavil obnovitev in preporod domovine ter poziva vse Italijane, da vstopijo v fašistično-republikansko armado in se podredijo Duce-ju.

□ Prezgodaj se je veselili. Churchill in Roosevelt sta hotela Mussolini-ja, ki jim ga je nameraval izročiti maršal Badoglio, postaviti v Ameriki pred sodišče kot vojnega krivca. To bi se bilo zgodilo s velikim pompom v eni največjih gledaliških dvoran. Razpravi bi lahko prisostvovalo občinstvo, ki bi za to plačalo drage vstopnice. Komedijo, ki bi bila služila Roosevelt-u in Churchill-u v propagandne svrhe, bi bile filmale ameriške filmske družbe. Amerika bi pa imela senzacijo, kakor še nikdar. Hrabre f-f-čete so jim pa z osvoboditvijo vse to prekrizala Churchill, ki je na svojem povratku iz Kanade nalašč čakal na Mussolini-jev prevoz v Ameriko, se je nato poparjen vrnil v Anglijo.

□ Neodvisna država Albanija. V Albaniji se je po izdaji Badoglijeve vlade in begstva albanskega predsednika vlada, sestavil odbor, ki je prevzel odgovorno vodstvo dežele na podlagi neodvisnosti Albanije.

□ Tri leta Nasjonal Samling. V Oslo so dne 28. t. m. na slavnostem način proslavili triletnico prevzema oblasti po Nasjonal Samling-u. Pred častnim spomenikom frontnih bojevnikov je predsednik vlade Quisling položil venec. Počastili so tudi junake, ki so kot prostovoljci norveških legij padli za nove Evropo v boju proti sovjetom na vzhodni fronti.

□ Gauleiter Wilhelm Kube — žrtev boljševičkega atentata. V Münahu je bil te dni na zavraten način umorjen generalni komisar Bele Ukrajine, Gauleiter Wilhelm Kube. Führer je odredil, da so zaslužnega moža pokopali v okviru državnega svečanega akta. Minister za zasedene vzhodne pokrajine je imenoval f-f-Gruppenführer-ja in Generalleutnant-a policije v. Gottberg-a za častim voditeljem generalnega okraja Bele Ukrajine.

□ Nova misija dr. Neubacher-ja. Poslanik dr. Hermann Neubacher, ki je bil doslej poverjenik Reich-a za gospodarska vprašanja Grčije v Atenah je bil imenovan poverjenikom nemškega zunanjega ministrstva pri vojaškem poveljniku Srbije. V Grčiji je poslanik dr. Neubacher pokazal pri pobijanju gospodarske bede svoje gospodarske in socialnopolitične sposobnosti.

□ General Nedić srbskemu narodu. Belgijski list »Obnova« je obelodanil te dni poziv ministrskega predsednika generala Milana Nedića srbskemu narodu. Kakor znano, je bil general Nedić nedavno v Führer-jevem glavnem stanu, kjer je imel s Führer-jem in zunanjim ministrom von Ribbentrop-om razgovore o bodočem oblikovanju Srbije. V svojem odklu pravi Nedić, da je sedaj minulo 24 mesecev, odkar je srbski narod plačal s svojo krvjo napake tistih, ki so ga pahnili za tuje interese v vojno. On — Nedić — pa je poljal srbski narod na pot, ki je rešila narod poglana. Zahvalil se je večini naroda, ki je poslušala njegov klic. Bolj kot kdaj prej je Nedić prepričan, da je pot miru in edinstva edina pot, ki vodi k rešitvi srbskega naroda.

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Sperling Atl. (Wb.).

König Michael von Rumänien besucht einen deutschen Seefliegerhorst am Schwarzen Meer. Der König läßt sich die Maschine erklären.

Presse-Hoffmann (Wb.).

Der serbische Ministerpräsident beim Führer

Der Führer empfing am 18. September in seinem Hauptquartier den serbischen Generaloberst Milan Neditch. Vor dem Empfang beim Führer hatte der Reichsminister des Auswärtigen, von Ribbentrop, eine längere Unterredung mit dem serbischen Ministerpräsidenten über die Frage der künftigen Gestaltung in Serbien.

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Fahlhauer (Wb.).

Generaloberst Dietl besucht einen Schulgarten in einer Stadt Lapplands. In einer Stadt in Lappland besuchte Generaloberst Dietl einen Schulgarten, den die Kinder angelegt haben. Hier beschenkt er sie mit Süßigkeiten.

Churchill pritiska na levico

Smisel zadnje preosnove britanske vlade — Finančno ministrstvo imajo v rokah zopet konservativci — Attlee je samo še senca

»Völkischer Beobachter« objavlja zelo poučni komentar k zadnji preosnovi angleške vlade. Poročilo, ki je datirano iz Berna, pravi v uvodu, da so se po bitki pri El Alameinu začeli riniti v ospredje angleške politike desničarski ali konservativni krogi, ki so se morali v časih najhujših vojnih udarcev za Anglijo umikati vedno bolj laburistom ali delavcem, torej stranki leve. V manjši politiki se je sicer pokazalo, da so morali konservativno-desničarski krogi kapitulirati pred Zedinjenimi državami, toda v notranji politiki se nadaljuje premočrno desničarska reakcija.

Višek desničarskega umikanja pred levico je pomenilo imenovanje Sir Stafford Crippsa a članom britanske vlade. Sam Churchill je takrat izjavil, da se je izvrnilo to imenovanje proti njegovi volji. Zgodno smo pa so izvagonirali Crippsa in to je bil signal za vpostavitve konservativne nadvlade v kabinetu. Znano je, da oficijelno zastopstvo leve, zapopadeno v stranki Labour (Delavska stranka), ni v vladi nikdar tvorilo učinkovitega protustaja proti konservativcem. Odkar je ta stranka v svojih bojih z Macdonaldom izgubila svoje najboljšo glavo, ni več pridobila svojih starih sil. Celo njen vodja Attlee je le blede, brezidejna figura, ki so jo postavili na njeno mesto zgolj iz vidika zadrege. Parlamentarno zastopstvo delavske stranke je oslavelo, ker smatrajo strokovne organizacije, ki obvladujejo stranko s finančnega stališča, parlamentarne seže kot dodatno pokojnino za zaslužne strokovne tajnike.

Najjačša figura v laburistični stranki je bil v nednjem času notranji minister Morrison. Za ceno svojega ministrskega stolčka pa se je Morrison tako zelo vdinjal konservativcem, da je zagovarjal ednolično stališče vlade k Beveridgejevemu načrtu

v Spodnji zbornici. Laburisti so se maščevali za njegovo »izdajstvo« na ta način, da so ga ob letošnjih Binkošnih vrtilj iz predsedstva stranke.

Ko so konservativci pri zadnji veliki preosnovi vlade v lanskim zimski odslovili Crippsa, je bilo jasno, da se ne bo zaustavil na polovici svoje poti. Medtem so izvršili še par malih drugih vladnih sprememb, ki so dokazale, da gre vladni kurz na desno. Ko je pa te dni umrl finančni minister Kingsley Wood, je Churchill hitro zagrabil za priložnost ter ojačal še bolj pozicije konservativcev.

Zanimivo je, da je imela Delavska stranka za to vevlatno ministrsko mesto — finančni minister ali rizikar je v Angliji za premirjem prva politična osebnost, ki mimo tega odloča tudi o razdelitvi davčnin itd. — svojega kandidata. Ta kandidat je bil Morrison, čeprav je o Binkošnih sfrčal iz vodstva stranke. Kljub temu je bil eden izmed najvidnejših predstavnikov leve. Praktičnih izkušenj si je pridobil Morrison tudi v londonski mestni upravi. Toda v Churchillovih očeh ni našel milosti. Rizničarjem je bil imenovan Sir John Anderson, konservativec starega kova. Anderson je bil zlasti v Indiji zastopnik in zagovornik najostrejšega angleškega imperijalizma. Kot notranji minister si je zlasti v krogih leve pridobil dovolj nezaupanja. Razumljivo je tedaj, da so bili levčarski krogi vsled njegovega imenovanja zelo ozlovoljeni.

Toda Churchill se ni zbal burje v levčarskem taboru, ko je sedaj izrinil iz vlade tudi voditelja Delavske stranke majorja Attleea. Ministrstvo za dominijske je moral Attlee prepustiti Edenovemu prijatelju lord Cranborne-u, ki spada v najožji krog Churchillovih prijateljev.

Nov položaj v Italiji

Priljubljenost za odpor danes večja kot kedaj poprej — Vrača se tudi gospodarski red

Vojni poročevalec grof Podewils je objavil v nemškem tisku zelo zanimiv prikaz položaja v Italiji po kapitulaciji Badoglijeve vlade. Iz njegovih izjavanj posnemamo sledeče misli:

Teden dni po Badoglijevem udarcu, ki je bil zamišljen kot iznenadenje za Nemčijo, je bila nemška protiakcija izvedena v taki popolnosti, da se lahko reče mirne vesti: obrambna pripravljenost Italije na obalah, zlasti pa v globokih

bokih Ligurskega morja na severozapadu, je danes še večja kot kedaj poprej. Med tisočimi topovi so našle divizije tudi obalne baterije najtežjega kalibra. Za uspešno obrambo ali vpostavo ne potrebujejo nič drugega kot bojaželnih posadk.

Nemške čete, ki so bile vpostavljene v vzhodnem delu svojega operacijskega področja v Gornji Italiji, so našle zlasti v Furlaniji in v Istri zelo zamotane razmere. Spočetka so tu sodelovali italijanski odredi z nemškimi divizijami brez ozira na Badoglijevo izdajstvo. Kločitev posledic velikega izdajstva je torej popolnoma uspela. Storjeni so bili vsi potrebni ukrepi, da bi se zavarovale nemške čete, ki se borijo proti Anglo-

Amerikancem. To se tiče tudi čet, ki jih ima Generalfeldmarschall Rommel pripravljene v Gornji Italiji.

Nemško vojno poveljstvo je kmalu izvedelo, da hočejo nasprotniki vojne v Italiji pasti v hrbet nemški vojski s stavkami, sabotažo in po možnosti tudi z vpostavo četnikov. Proti temu se je nemška vojska močno zavarovala s popolno razorožitvijo italijanske vojske in civilnega prebivalstva. Okolci nemških vojnih oblasti svirijo prebivalstvo pred vsako sovražnostjo. Prebivalstvo se je nadalje moralo povrniti na delo. V ostalem je opaziti, da si želi italijansko prebivalstvo po težkem zlomu vojne morale samo kruha in mirnega dela. Nemška vojska kot eksekutiva sodeluje z italijanskimi oblastmi pri premagovanju gospodarskih in socialnih težav, ki so nastale v sedanji situaciji Italije. V prvi vrsti je bilo treba prebivalstvu preskrbeti kruha. Predvsem je bilo treba zboljšati sistem racioniranja živil. Tudi produkcijo je bilo treba ohraniti. Vsak delavec in nameščenec ostane na svojem mestu in sprejema dosedanje svoje prejemke. Storjeni so bili nadalje potrebni ukrepi proti dražninji, ki se ob takih preobratih kaj rada pojavlja.

Piemontsko-lombardska industrija bo naravno prispevala v okviru slovnih evropskih produkcijah naporov po svoje. Kljub temu, da sovražni bombniki niso pustili celih delavskih stanovanj v Milanu, niso ustavili italijanske produkcije. Kakor so ostali v veljavi italijanski zakoni, v kolikor ne škodujejo nemški vojski, so ostali v veljavi tudi nemško-italijanski gospodarski dogovori kot podlaga na gospodarskem sektorju. Sodelovanje vojske z italijanskim uradništvom, ki je ostalo v uradih, se vrši po sledečih treh vidikih: Oskrba prebivalstva, sodelovanje gospodarstva v usodnem boju Evrope in zavarovanje nemških čet. Te tri vidike se je združilo in spravilo v let na harmoničen način.

Osebnost Mussolini-ja, ki se je vrnil iz ujetništva, pa se dviga kot ogromno svarilo in grafitna kontura na obzorju Italije. Z gibanjsko silo je Mussolini iztrgal italijanski narod iz objema njegovih slabosti, obupavanja in individualistične bojažljivosti. Peljal ga je zopet v trdo šolo verovanja, pokoravanja in bojevanja.

□ Zrtev protifašističnega terorja. 24. avgusta je bil na povelje protifašističnih krogov umorjen bivši generalni tajnik Mussolini-jeve stranke Ettore Muti. Karabinjerski poročnik Taddei ga je v spremstvu 14 karabinjerjev aretiral v postelji ter ga odvedel v avtomobilu v neki gozd, kjer so ga ustrelili. Muti-ja na čast je bil te dni preimenovan nek trg v Rimu.

Slavnosten potek Ortsgruppentaga v Windischgrazu

Obisk Gauleiterja in Bundesführerja

Mestece Windischgraz je stara nemška trdnjava Spodnje Stajerske, ki ima lepo lego v ravninskem kotlu reke Mißling. Obdana od gorovja Karawanken, Bachern in Poßruck, šteje danes kakih 5000 prebivalcev. Na dan prireditve Ortsgruppentaga je bilo mesto v zastavi ter je nudilo lepo sliko.

Ortsgruppentag, ki se je vrtil dne 25. in 26. septembra, kot zadnji v vrsti Ortsgruppentagov v Kreisu Marburg-Land, je bil posebno poudarjen s prevzemom Hugo-Wolf-muzeja po Gauleiterju v zaščito Reichsgaua in z otvoritvijo glasbene šole. Ortsgruppenführer Pg. Kaltenbeck je v svojem poročilu o storitvah z opravičenim ponosom ugotovil, da je Ortsgruppna kljub težavam, ki jih ni manjkalo, v dveh in pol letih prešla v sedanost. Njena površina obsega 184 qkm s kakimi 6000 prebivalci. Lahko se trdi, da tisočkratna mala dela funkcijonarjev niso bila zastoj. Pa mi ne delamo — tako je zaključil Ortsgruppenführer — za pohvalo, pohvalo nosimo sami v zadoščenju, da smo prispevali svoj delež za zmago. Kreisleiter Doboczky je ocenil v svojem govoru pomen strokatno povezanega in prepletenega nesebičnega dela skupnosti. Politično delo v Windischgrazu nikdar ni bilo lahko in tudi danes ni. Kljub trdozvrstnim naporom Slovanov je to mesto v svojem jedru ostalo nemško. Svetovna veljava Hugo-Wolfa in Ernst Goll-a obvezuje tudi njuno rodno mesto Windischgraz ter vsakega posameznega med nami, da se mora zavedati, da nosi v srcu komad Nemčije.

Gauleiter in Reichstatthalter dr. Uiberreither je prispeval v Windischgraz okrog pol pote ure. Pozdravil je postavljene funkcijonarje, formacije in goste, pozorno poslušal pevske nastope mladine ter se s posebnim zanimanjem zabavil z naj-

mlajšimi. Sledel oglede storitvene razstave je Gauleiterju nudil priložnost, da se je prepiral o kulturnem in gospodarskem delu. Poslovodje so mu razlagali stanje stvari v posameznih podjetjih. Gauleiter si je ogledal tudi razstavo obrtnikov, materinske službe in mladine ter ureditve urada Frauen. Posebno pozornost so izbudila rokodelska dela šolarjev, med katerimi se bo gotovo nahajalo več talentov za mojsterske šole nemškega rokodelstva. Nato je Gauleiter obiskal razstavo akvarelov slikarja Viktorja Zack-a ter kmetijsko in gozdarsko razstavo.

V nedeljo jutro je bila proslava v gaju junakov. Po jutranji proslavi se je na Hugo-Wolf-Platzu vršilo velezbiranje, ki se ga je razen mnogih častnih gostov udeležilo nad 2000 prebivalcev mesta ter kakih 200 odposlancev boterskih Ortsgrupp: Deutschlandsberg, Frauenthal in Pöfingbrunn s fanfarami in godbo rudarjev Bundesführer Franz Steindl je dal v svojih izvajanjih Ortsgruppi Windischgraz smernice za nadaljnje delovanje ter radostno naglasil, da si šteje v veselje in čast, med 43 Ortsgrupami, ki so na Spodnjem Stajerskem bile odlikovane z zastavami, imeti tudi staro mesto Windischgraz. Pri prevzemu dežele postavljeno najbližnji cilji se danes lahko smatrajo kot doseženi. O tem ne govorijo samo mnogoštevilna odlikovanja, ki si jih priborijo Spodnještajerci v bojih po frontah, temveč tudi visoko število Spodnještajercov, ki padajo za domovino. Vse, kar poseduje Spodnja Stajerska, je bilo istotako vpostavljeno v službo Reicha. Tu je mišljen premost in les. Izvredna nadaljnega političnega cilja, povrniler stotisočev Spodnještajercov, ki stišijo po krvni pripadnosti med nas in k nam, se v kratkih mesecih ni mogli izvršiti, bo pa kljub vseh

sovražnih prizadevanj, tudi v Windischgrazu uspela. Res je, da bo to stalo še boje, ravno tako je pa tudi res, da se bodo uspešno končali. Tisti, ki se nam še danes protivijo kot aktivni nasprotniki, bodo ravno tako zdrobljeni in uničeni, kakor tolpe, ki smo jih doslej uničili. Odbila je pa tudi ura za ptnike med obema frontama, da se odločijo za eno od obeh front.

V govoru, polnem moralne zavesti, je slehernemu poslušalcu vlival žareče priznanje vedno mlade Nemčije za Führerja, njegov narod in njegovo sijajno bodočnost, ki bo nagradila vse tisočkratno doprinešene žrtve. Prireditve se je zaključila z izročitvijo zastave.

Po shodu se je Bundesführer zanimal za del razstave v ljudski šoli. Med drugim ga je zanimalo razstavljeno delo skupnosti in ročna dela učencev za primerne naprave vzornih razredov, za razstavljene diplome iz škofijskih arhivov izra časa reformacije in protireformacije ter za ljubavna pisma in privilegije.

Opoldan je bila slavnostna počastitev tovariša Gendarmerie-Hauptwachmeisterja Matthias Dornmann-a, ki je padel kot žrtev bojev z banditi. V zastopstvu komanderja policije je Hauptmann Jungbauer ocenil vojaško zavest in dolžnost pokojnega. Zadnja čast so mu izkazali Kreisleiter s svojim štabom tovariši Gendarmerije ter alarmna kompanija Wehrmannschafte.

Popoldan je ljudska veselica še enkrat združila staro in mlado v Windischgrazu. Med predvajani mladine so plesli deklet Reichsarbeitsdiensta posebnost ugaiali. Prav lepi so bili tudi plesi mladih deklet v njegovih čednih plesnih oblekah, ki so jih izvajala bosa na zelenem travniku.

Plačevanje bolnišniške oskrbine na Spodnjem Stajerskem

Reichsversicherungsordnung, to je odredba o zavarovanju, govori v § 184, da se na mesto zdravniškega zdravljenja, preskrbe zdravil in bolniškega denarja, lahko dovoli oskrba v bolnišnici. V praksi nosilci bolniškega zavarovanja tega določila ne upoštevajo ter navadno prevzamejo stroške bolniške oskrbe po določenih pravilih, kadar zavarovanec potrebuje oskrbo v bolnišnici.

Urad Überleitungsstelle für Sozialversicherung je doslej prevzel oskrbovalne stroške bolnišnic opirajoč se na pravila nosilcev bolniškega zavarovanja in na v kmetijstvu zaposlene delojemalce v starem delu Gaus Steiermark, in sicer v raznih višinah. Za obrtne zavarovance se je navadno plačalo vse stroške splošnega pristojnega razreda splošnih javnih bolnišnic, medtem ko se je za v kmetijstvu zaposlene zavarovance prispevalo samo 3 RM dodatka k dnevni oskrbi. Tudi za družinske pripadnike je bila različna ureditev. Za pripadnike takozvanih obrtnih zavarovancev se je plačevalo polovico oskrbovalnih stroškov, za pripadnike v kmetijstvu zaposlenih pa samo 1 RM dnevno. Posebna ureditev je pa veljala za v kmetijstvu in v gozdarstvu zaposlene nameštence ter njihove opravičene družinske pripadnike. V kolikor se stroške ni krilo od strani urada Überleitungsstelle für Sozialversicherung, so jih morali poravnati zavarovanci sami ali pa socialna skrb.

S pristankom pooblaščenca na socialne zavarovanje se je sedaj med zavarovalnico Überleitungsstelle für Sozialversicherung in šefom civilne uprave na Spodnjem Stajerskem, kot nadzorno oblastjo nad socialnimi zvezami na Spodnjem Stajerskem, sklenilo dogovor, ki določa z veljavnostjo z dne 1. oktobra 1943, da prevzame Überleitungsstelle für Sozialversicherung in der Untersteiermark vse zavarovance brez razlike, da-li so zaposleni v obrti ali v kmetijstvu, delavci ali nameštenci, v slučaju potreb zdravljenja v bolnišnicah, plačevanje oskrbe stroškov v bolnišnicah. To velja za vse javne bolnišnice, nezdolgi bolnišnici v Grazu in Kallwanga v splošnih tarifnih razredih. Za družinske pripadnike, ki jim pripada pravica do bolniškega zavarovanja, bo urad Überleitungsstelle v vseh primerih nosil polovico oskrbovalnih izdatkov in zgoraj imenovanih bolnišnicah, medtem ko bo drugo polovico prevzela zveza za socialno skrb (Fürsorgeverband). To ne velja za stufaje, če se je vzel višji kakor splošni tarifni razred. V takih primerih prevzame zava-

rovalnica Überleitungsstelle polovico izdatkov za oskrbo III. razreda, medtem ko se mora različni poravnati od zavarovanca samega, ali pa zavarovalnice, kjer je bil bolnik zavarovan na dodatno zavarovanje (Zuschußkassen).

Odslej se torej v primerih, v katerih se opravičeni družinski pripadniki ne poslužujejo višjega razreda v bolnišnicah, na podlagi tega dogovora ne bo več zahtevalo plačevanj bolniške oskrbine po zavarovancih, ki so obvezni svojca vzdrževati.

Zavarovalnica Überleitungsstelle je na podlagi posebnih določil dolžna plačevati polno bolniško

oskrbino tudi za družinske pripadnike, če si v bolnišnicah zdravijo spolne bolezni.

V vseh slučajih se bo odslej dovoljevalo 26 oziroma 52 tednov bolniške oskrbine za zavarovance. Pri družinskih pripadnikih zavarovancev znaša najdaljša doba zdravljenja v bolnišnici 26 tednov. Doslej so svojci imeli samo pravico do 13 tednov. Za zavarovance, ki se zdravijo v zavodu Gaus Graz-Feldhof, plača zavarovalnica Überleitungsstelle oskrbovalni dodatek RM 2.50 dnevno, in sicer najdalje 52 tednov za družinske svojce v istem zavodu plača ista zavarovalnica samo RM 1.50, največ za 26 tednov. To določilo velja počenši s 1. oktobrom 1943, in sicer tudi za vse že preje sprejete ter preko 30. septembra trajajoče oskrbovalne primere.

Najnovejše metode v zdravljenju in pobijanju raka

iz predavanja primarija dr. Santnerja.

Primarij dr. Santner je v okviru urada za izobrazbo ljudstva v organizaciji Steirischer Helmbund v Marburgu predaval o raku in pobijanju raka ter o boju zoper rak na maternici. Naval k predavanju, ki je bil namenjen samo za zdravnike in ženske, je bil ogromen.

Predavatelj je po uvodnem popisu splošnega obolenja na raku, ki lahko napada vse dele telesa, prešel na svojo glavno temo, na raka na maternici. Po razlagi bolezni je govoril o možnosti zdravljenja potom operacije in obsevanja. Predvsem je poudaril važnost ugotovitve bolezni, to se pravi v času prvih simptomov obolenja, ko je zdravniška pomoč še možna. Pojavi raka v nekih otroški dobi so bolj redki, akoravno so izjema. Nedavno se je rak ugotovilo na 15 mesečnem otroku. V splošnem ni nikakršna starostna doba varna pred rakom. Mnogokrat se je ugotovilo raka že pri ljudeh med 15. in 20. letom. Procentno število bolnikov na raku po starostni razdelitvi je sledeče: od 20. do 25. leta 0,9%, od 25. do 30. 4,7%, od 30. do 40. 27,01%, od 40. do 50. 39,02%, od 50. do 60. 19,05%, od 60. do 70. 5,4%, nad 70. let 1,01%.

Glede Spodnje Stajerske je dr. Santner ugotovil žalostno dejstvo, da je 90% vseh bolnic, ki so imele raka na maternici, prišlo prepozno k zdravniku in se jih radi tega ni več moglo operirati. Pravočasni zdravniški pregled, ki naj ugotovi, ali obstojajo simptomi za obolenje na raku ali ne, se ne more nikdar dovolj priporočiti. Kakor si ženska vsako leto pri zobozdravniku pusti pregle-

dati zobe, tako je potrebno in priporočljivo, da se vsako leto pusti pregledati tudi v tem pogledu.

V drugem delu predavanja se je dr. Santner bavil z najnovejšimi metodami preiskave potom kolposkopa, s katerim je dr. Hinzelmann v Münchenu že dolga leta kot vnet znanstvenik in raziskovalec uspešno pobijal razširjenja raka na maternici ter dosegel velike uspehe. Poslušalke so z velikim zadovoljstvom zasledovale poročila o doseženih uspehih, ki jih je predavatelj dosegel na Spodnjem Stajerskem s pomočjo edinega tukaj se nahajajočega kolposkopa, kar je potrdil dr. Hinzelmann. Na vzpodbudo Gauleiterja in Reichstatthalterja dr. Uiberreitherja bo po 30. septembru 1943 vsak četrtek med 14. in 16. uro v ginekološkem oddelku bolnišnice v Marburgu, Weinbaugasse 6, do nadaljnjega brezplačen pregled vseh žensk, ki bodo prišle in želele biti pregledane.

Dr. Santner je prosil navzoče ženske, da bi svojim sorodnikom, prijateljem in znancem sporočile vest o tem brezplačnem pregledu ter na ta način pomagale zavirati širjenje te hude bolezni in to v taki meri, da bi sleherna vinčarska žena na Spodnjem Stajerskem prišla na pregled.

Primarij je svoje zanimivo in koristno predavanje zaključil s pozivom, da bi žene smatrale zdravje za največje bogastvo v lastnem interesu, kakor tudi v interesu ljudske skupnosti.

Širite Štajerskega Gospodarja!

Die Nacht vor dem Einsatz

Von Gert Dietz.

Unzählige Fliegen surren durch die Panjestube. Selbst in der Nacht lassen sie mich nicht in Ruhe. Die höchst unerfreulichen, ziehenden Zahnschmerzen tun ein übriges, mich vom Strohlager aufzutreiben an den vom flackernden Kerzlicht überstrahlten kleinen Tisch, der sogar eine nicht einmal sonderlich schmutzige Tischdecke trägt. Der Wachhabende schaut ein wenig erstaunt, daß der Zugführer mitten in der Nacht plötzlich mit ihm am Tisch sitzt während ringsum am Fußboden die Männer des 1. Zuges der Jägerkompanie fest und friedlich schlafen.

Es liegen viele Marschstunden bei Tag und bei Nacht hinter den Männern. Aus der durch harten Einsatz wohlverdienten Ruhestellung rief der Befehl zu neuen Aufgaben dicht an die HKL, von der etwa 10 Kilometer entfernt die Kompanie in Alarmbereitschaft auf den Augenblick wartet, in dem sie bedrängten Kameraden gegen verzweifelte, bislang immer wieder blutig abgeschlagene Durchbruchversuche der Sowjets zu Hilfe kommen soll.

Wie stehts vor dem Einsatz, so wissen wir auch diesmal nicht genau die Stunde, die uns anzutreten befiehlt, daß es aber die letzte Nacht vor dem Einsatz ist, ergibt ganz klar die Lage, die der Zugführer heute nach der Besprechung beim Chef seinen Gruppenführern in wenigen, eindeutigen Worten gekennzeichnet hat.

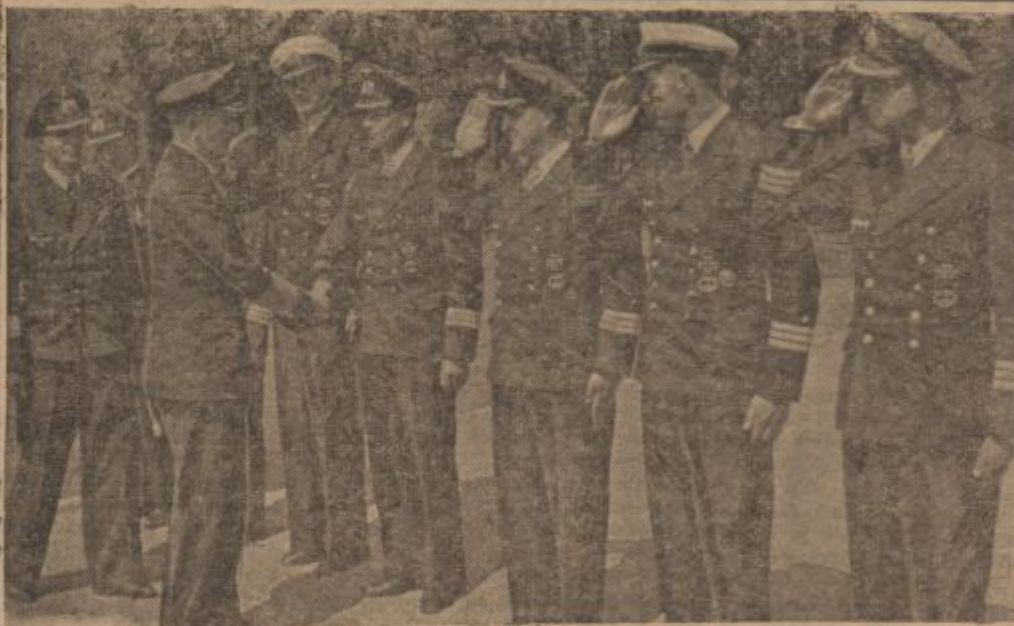
Die Füße schmerzen jetzt doch nach den langen, eiligen Märschen. Am Tage hat die Sonne heißerniedergebrannt, und der wirbelnde Staub der »unterhaltenen Fahrwege«, die im Osten keinen Vergleich mit dem sonst üblichen Inhalt dieses Begriffes erlauben, hat sich trocken auf die Kehle gelegt. Unter Fliegerbluse und Tarnjacke klebt das Hemd am Leibe. Die Männer gehen schweigend neben dem Panjewagen her und nur bei kurzem Halten gibt es kurze, aufmunternde Gespräche. Das Land trägt das Reichtum einer verheißungsvollen Ernte, und seine prangende Schönheit läßt vergessen, mit welcher qualvoller Gleichförmigkeit die endlose Weite dieser Felder und geheimnisvoll gefährlichen Wälder dann auf den Herzen und Sinnen lastet, wenn es Winter ist in der Unendlichkeit des Ostens.

Nachts marschiert es sich leichter. Da steht nur die schwachen Umriss der Männer, die ein paar Schritte vor dir gehen. Schwarze Wolkenketten greifen nach den vereinzelt flimmernden Sternen am nächtlichen Himmel. Die Gedanken ziehen mit den dunklen Wolken einen weiten Weg... Heller Schein ist jäh dann am Horizont. Flammend über weite Entfernung grellen Leuchtkugeln weiß empor. Leuchtschurmunition jagt rotglühend hinterher. Wenn die Panjewagen durch weichen Sand lautlos mahlen, hörst du dumpfes, schweres Grollen und vielleicht eine knatternde MG-Garbe. Dort drüben ist die Hauptkampflinie, der wir schweigend im nächtlichen Marsch mit jedem Schritte näherkommen. Die glimmenden Köpfchen der Zigaretten bergen wir im Schutz der hohlen Hand, wenn der Sowjetflieger suchend unsere langen, schattenumwobenen Reihen überquert. Die zähen, mageren Panjepferde trappeln eilig, unermüdlich...

Am Dorfeingang hat der 1. Zug gleich sein Quartier. Die Wagen sind beachtlich schnell abgeladen, am Fußboden nebeneinander suchen sich die Männer auf Zeltbahn und Decke den bescheidenen Platz, den der Frontsoldat zu tiefem und doch so leichtem Schlaf benötigt. Ein letzter Zug an der Zigarette... Draußen verklingt das Räderrollen der letzten Wagen der Kompanie. Eine Kette klirrt am Pferdegeschirr. Dann ist da nur noch in der Stille dieser östlichen Nacht der Schritt der wachsamten Posten.

Alarm! Im Nu sind die Männer hoch vom Boden und fluchend schon in den Stiefeln, die viel enger zu sein scheinen als gestern beim Marsch. Das Sturmpäckchen ist mit wenigen geübten Griffen schnell wieder klar. Der MG-Schütze, gewissenhaft wie immer, öft die sorglich gehütete Waffe noch einmal durch. Lastkraftwagen heulen draußen auf, und die Männer nicken einander bestätigend zu: es scheint eilig zu sein diesmal. Aber als der Zugführer durch seine beiden Panjehäuser geht und mit heller Freude seine Männer in kürzester Zeit voll einsatzbereit stehen sieht, stellt sich heraus, daß zunächst nur Bereitschaft befohlen ist. Man bleibt vollständig ge-

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Großadmiral Juch bei seinem Plötzlichen in einem Marktpunkt im Wein

Von links nach rechts die Korvettenkapitane Kals, Schok Schultz, Winter Lehm Wilenbrock (Schwimdbroger) und Juche

Die Entwallung der italienischen Verrätermacht In Norditalien wurde der Verrätermacht Hado-glio zahlreiche Verbände des italienischen Heeres stationiert um gegebenen Augenblick den im Süden anlaufenden deutschen Truppen in den Rücken zu schlagen

M-PK-Kriegsbericht Beuchling (Scherl)

Bandenbekämpfung

In diesem Lappendorf haben sich Banditen eingestellt. Die zur Bekämpfung der Banden eingesetzten Männer gehen im Sturmschritt über den Weg zu den Gehöften, um jedes Haus einzeln durchsuchen

Das Pferd im Deckungsgraben

Auch die Pferde, die mit einem Munitionstransport in der HKL sind, müssen bei einem feindlichen Feuerüberfall in den Deckungsgraben

PK-Kriegsbericht Elie (Sch)

PK-Kriegsbericht Wette (PBZ—Sch)

Noch erregt und atemlos vom hastigen Lauf durch den feindlichen Feuerhagel macht er vor dem niedrigen Bunkereingang des Regimentsgefechtsstandes seine Meldung

PK-Kriegsbericht Dr. Bohne (Sch)

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Elie (Wb.)

Pioniere bauen eine Brücke Wenn ein Längsträger transportiert werden soll, müssen alle mit zupacken

Fliegeralarm im Sicherungsbereich eines 2-cm-Flakgeschützes an der Küste des Schwarzen Meeres Vom Alarm bis zum ersten Schuß sind nur wenige Sekunden vergangen

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Muck (Wb.) Gut gekleidet — halb gewonnen — hat man noch eine Zigarette bis zum Aufbruchsbefehl

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Vorpahl (Wb.)

Wassermelonen sind eine willkommene Labes für die heißen Tage im Südabschnitt der Ostfront

rüstet und wird abwarten... Was es heißt, diese letzten Stunden vor dem Einsatz zu durchwarten, läßt sich mit ein paar Worten garnicht sagen. Die Nerven des deutschen Soldaten sind zugut, als daß dieses Warten »qualvoll an ihnen zehren« könnte, wie es etwa dem Grafen Bodo der verklungenen Romanschriftstellerin geschieht. Aber es ist schon etwas Eigenes, um dieses Warten, dem jeder wohl verschiedenen Inhalt zu geben sucht, während doch allen Herzen der gleiche Rhythmus gemeinsam ist, leise, ziehende Unruhe, stilles Verweilen bei einem grübelnden Gedanken an geliebte Menschen, gefaßtes Wissen um den harten, endgültig fordernden Ernst der kommenden Stunde

Wir warten einen langen, sonnenschönen Tag hindurch. Briefe stapeln sich absendefertig. Bratkartoffeln brutzeln draußen am Feuer. Einer bereitet genießerisch einen lockeren Pudding. Unten am See hat sich einer mit dem kleinen Boot erwartungsvoll zur Angelpartie aufgemacht. Die Stiefel sind schnell wieder von den Füßen. Dann vom Alarm bis zum Antreten ist Zeit genug gelassen, daß jeder rechtzeitig fertig wird

Über dem Warten ist es nun Nacht geworden, die letzte Nacht vor dem Einsatz. Der Posten kommt von der Ablösung und sagt, daß es wohl regnen wird am neuen Tag. In der Panjestube ist bald wieder nur das Surren der Fliegen, das tiefe Atmen der Männer, von denen sich einer auf dem knisternden Stroh herumwirft und ein leises Wort undeutbar murmelt. Draußen schweigen Nacht und Front, rätselhaft und geheimnisvoll. Der Kerzenschein hier drinnen huscht über die entspannten Gesichter der Männer. Ich kenne jeden von ihnen. Weiß um persönliche Schicksale und kleine, charakteristische Eigenarten. Der junge Kärntner hat jetzt ein ganz offenes, weiches Kindergesicht ohne den bemühten Ernst des eifrigen Jungen unter älteren Kameraden. Soviel Frieden ist auf allen Gesichtern. Ich lächle unwillkürlich, wie ich da Arthur mit weit offenem Munde schlafen sehe; der »schöne Arthur« bietet jetzt eigentlich ein eher komisches als schönes Bild.

Jeder Mann in dieser kleinen Russenstube, Tausende von Kilometern der Heimat fern, ist vollgültiger Mensch mit guten und weniger guten Eigenschaften. Um jeden sind die sorgenden Gebete derer, die warten wie wir. Mannigfache Berufe kann ich an den Namen meiner Männer aufzählen, die sich alle nun seit Jahren schon auf den einen Beruf der höchsten und letzten Anforderung geeinigt haben: Soldaten ihres Volkes zu sein. Nicht ohne Schmerzen, aber ohne viel Worte ist diese Umprägung der Werte geschehen und hat die Einheit organisch wachsen lassen, die sich im Einsatz hart bewährte und neuem Einsatz stark und stillschweigend entgegenwartet.

Mit dem Morgengrauen ist die Stimme der Front lauter geworden. In der Stube dringt aus tiefen Träumen nun doch schon diese undeutbare Spannung auf, die uns innerlich ja doch alle gepackt hat seit dem Befehl zur Bereitschaft. Der Goldglanz der Ikone schimmert im Kerzenlicht aus der Stubenecke. Webende, schwebende Schatten liegen dunkel im Raum.

Es wird nun nicht mehr lange dauern...

* Nemtija ima zopet novo orožje. Reichsmarschall Hermann Göring je povabil zastopnike letalstva in oboroževalne industrije na neko letalsko na vzvodu kjer je Reichsminister za oboroževanje, Speer, priredil sejo ter predaval o oborožitvenem potencialu Nemčije. Pri tem so posegli v debato razni strokovnjaki, ki so iznesli svoje mnenja. Kot zaključek se je pokazalo in praktično predvajalo novo nemško orožje. Udeleženci so si ogledali tudi nedavno zaplenjena sovražna letala.

* Nove nemške podmornice. »Daily Mail« piše, da so nove nemške podmornice večje ter da so oborožene s številnejšim protiletalskim orožjem kot doslej. Mame tega so nove nemške podmornice po pisanju omenjenega angleške lista, glede brzine na isti črti z angleškimi korvetami. To ugotovitev je zapisal mornariški strokovnjak v izdaji lista, ki je izšla preteklo soboto. Nemci se bodo po njegovem mnenju zopet oprili dobro preizkušene taktike nastopanja podmornic v krdo. Brez dvoma bodo tudi z uspehom pobijale tiste letalske sile, ki varujejo sovražne smerneave.

Letalska zaščita na podeželju

Prva zapoved: najstrožja zatemnitev

V svrhu zaščite pred napadi iz zraka je treba na podeželju brez ozira na to, ali gre za sklenjena naselja ali samo za posamične kmetije, najstrožje zatemnjevati. V našem listu smo že omenili, da zatemnitev ne velja samo za stanovanjske prostore, temveč tudi za gospodarska poslopja. Slednji žarek, ki prodira v zunanost stavb, nudi letalcem možnost za napad. Radi tega je treba v nočnem času, ki je predpisan za vsaki mesec, najskrbneje zatemnjevati poleg stanovanjskih hiš tudi gospodarska poslopja, v prvi vrsti pa hleve. Čim bolj skrbno bomo zatemnili svoje hiše in gospodarska poslopja, tem težja bo orientacija letalcev v slučaju morebitnih napadov. V mnogih krajih se je že zgodilo, da je eno samo razsvetljeno hlevsko okno izzvalo napad posameznega sovražnega letalca. Na ta način ni nastala samo občutna škoda, temveč tudi nesreča. Na prostem radi tega ne smemo postavljati nikakih gorečih

svetilk. Tudi koleša z gorečo lučjo ne bomo postavljali pred hišo, ker bi to že opozarjalo sovražnega letalca. Odpirali tudi ne bomo stanovanjskih in hlevskih vrat tako, da bi svetloba padala pred poslopja. Sovražni letalec je namreč kakor večša. Kjer le more, išče luč in svetlobe. Najboljša zatemnitev pa nič ne koristi, ako sosedje ne zatemnjujejo z isto strogostjo in vestnostjo. V sosedstvu mera biti tako, da se sosedje medsebojno opozarjajo na morebitne nedostatke pri zatemnjevanju. Dobra beseda bo tu zalegla več kakor prepričljive komandirjenje.

Na podeželju je važno, da so dvorišča vedno pospravljena. Pred hlevskimi vrati naj nikdar ne stojijo nabasani ali prazni vozovi, da je v slučaju požarov lažje reševati živino. Tudi poljedelski stroji itd. naj bodo spravljeni takó, da jih je možno kar najhitreje spraviti iz gospodarskih poslopj.

GOSPODARSTVO

Preskrba Evrope z železom

Preskrba Evrope z železom je tudi v vojnih razmerah osigurana. Pred sedanjo vojno je Evropa brez Sovjetije in Anglije pridobivala 63,6 odst. ton železne rude, kar znači 37 odst. svetovne produkcije. Združene države Severne Amerike in Sovjetija sta pa zaznamovali letno produkcijo od 92,9 milijonov ton ali pa 53,6 odst. pridelka na svetu. Danes je tudi del sovjetskih železnih rudnikov v nemških rokah in jih lahko štejemo k evropski produkciji. Pri vsem tem pa ni najvažnejša količina, pač pa vsebina železa, ki znaša pri evropskih železnih rudah kakih 42 odst., medtem ko znaša v Ameriki kakih 53 odst. Posebno revna je angleška železna ruda, ki vsebuje samo 35 odst. železa. Najboljšo železno rudo imajo Švedi, ki da 63 odst. železa.

Evropske zaloge železne rude brez angleških in sovjetskih zalog predstavljajo po zadnjih raziskovanjih kakih 19,3 odst. svetovnih nahajališč. Računane in merjene po vsebini železa vsebujejo severnoameriške 17,8 odst., angleške 7,1 odst. in sovjetske 4,5 odst. Po teh številkah se vidi, da Evropa z ozirom na delež nahajališč železne rude ne stoji slabo.

Ako presodimo položaj Nemčije najdemo, da so nahajališča železne rude razmeroma pirla, da pa je na drugi strani sprememba, ki jo je prinesla današnja vojna, Nemčijo, z železom bolj skromnimi železnimi rudami, izredno povečala. Nemška industrija ima pa na srečo že dalje časa bogate izkušnje s predelovanjem železne rude, ki vsebuje malo železa, tako, da količina železa, ki ga vsebuje železna ruda ne igra važne vloge.

Za preskrbo Evrope z železom je omeniti švedske, španske in severofrancoske rudnike. Španska nahajališča cenijo na eno milijardo ton. Največje nahajališče je v provinci Leon v Severni Španiji, ki ima 350 milijonov ton nedotakljivih rezerv.

Francija stoji v Evropi še vedno na prvem mestu.

Za Evropo pa pride preskrba železa tudi iz Japana in jugovzhoda. Hrvaška razpolaga po zadnjih cenitvah z 200 milijoni ton železne rude. Na Hrvaškem leži po Jugoslaviji prevzetih 90 odstotkov vseh nekdanjih jugoslovanskih nahajališč železne rude. V Bosni so rudniki železne rude s 45 do 52 odst. čistega železa.

V predstojećem so omenjena samo najvažnejša nahajališča železne rude v Evropi, kar popolnoma zadostuje za ugotovitev, da je Evropa z železom preskrbljena.

GOSPODARSKÉ VESTI

× Nemški premož za Švedsko. V zadnjem času se je povečal obseg pošiljk premožja iz Nemčije v Švedsko. Doslej je šlo veliko nemškega premožja v Italijo. Ker so te dobave vsled zadnjih dogodkov ponehale, so imeli nemški premožgonalci na razpolago toliko premožja, da ga sedaj lahko pošiljajo tudi v druge dežele.

× Češka pričakuje dobro žetev lanu. V severno-vzhodnih delih Češke pričakujejo dobro žetev lanu.

× Hrvatska bo gojila bodičevje. Poskusi in raziskovanja so pokazali, da je pokrajina Dalmacija prikladna za gojitve bodičevja ali žoltovine, iz katerih se izdeluje vlakno za predelavo v tekstilije. Dalmacije lahko pridelajo letno 20 tisoč centov bodičevja, iz katerih se napreže 160.000 kilogramov vlakna.

× Hrvatska kot producent cementa. Priključitev Dalmacije daje Hrvatski možnost, da postane važen producent cementa. V dalmatinskem gospodarstvu je cement že od nekdaj igral vidno vlogo. Letna produkcija vseh izdelovalnic cementa v Dalmaciji bi lahko dosegla skoraj milijon ton, ako bi se izkoristilo vse možnosti. Pred sedanjo vojno je Dalmacija eksportirala do 500 tisoč ton cementa.

× Sladkor iz sadja. Neki strokovnjaki so na Hrvaškem stavili predlog, da bi se iz sliv in grozdja pridobivalo sladkor. Hrvaška razpolaga s 15 tisoč slivovimi drevesi, od katerih bi se vsako leto lahko nabralo toliko sliv, da bi se izdelalo do 2000 vagonov sladkorja. Slično količino sladkorja bi se hkrati lahko izdelalo iz grozdja.

× Slovaška industrija cementa. Produkcija slovaške industrije cementa bo letos svojo kapaciteto izrabila 75odstotno napram 70 odst. lanske letne produkcije. V celoti bodo do kraja tega leta prodali 35 tisoč vagonov, medtem ko je lani šlo v promet samo 32 tisoč vagonov.

× Romunski pridelek sliv cenijo na 35 tisoč vagonov. Ker ni urejen izvoz in tudi izdelovanje marmelade ne pride v poštev, bodo slive uporabili večinoma za žganjekuho.

UMNI KMETOVALEC

Jesenska paša, pa še marsikaj . . .

Med našimi kmečkimi ljudmi živi in je marsikod še v polni meri v veljavi staro naziranje, češ, da se po svetem Mihaelu lahko pase vsepovsod.

Odkod to pravilo izhaja in v koliko je upravičeno?

V prvi vrsti pač odtod, ker se navadno v resnici vprav v tem času vreme občutno shladi, tako da postane možnost sušenja krme zelo dvomljivo. Vso zeleno krmno torej, kar se ob tem času nahaja še zunaj, je treba v kratkem času svežo pokrmiti. In ker je tudi košnja jeseni vsak dan težja — ljudje pravijo da trava nazaj v tla raste! — je razumljivo, da kmetovalci jeseni raje izganjajo živino ven, na pašo, kot pa da bi z velikim trudom spravljali svežo krmno domov. Pa tudi njivski pridelki so ob svetem Mihaelu večinoma že pospravljeni, tako da živina ne napravi posebne škode, ako tudi uide na njivo.

Jeseni vidimo torej zares, da paseje živino vsi in vsepovsod: po travnikih, kjer smo poleti enkrat ali dvakrat kosili, pa je vendarle trava še v tretje bujno odgnala, paseje ljudje po njivskih ozarjah, paseje po strniščih in celo po deteljiskih.

V bistvu je prav tako. Vendarle pa vprav pri jesenski paši preti naši domači živinci, pa tudi njenim pastirjem, toliko nevarnosti, da si štejemo v dolžnost, objaviti nekoliko navodil in svaril: kako naj bi pašli in kako ne smemo pasti.

× Romunsko sadje za Nemčijo. V kratkem pošlje Romunija 400 vagonov svežega sadja vseh vrst v Nemčijo. Kakor pišejo romunski listi, je letošnji pridelek jabolč in hrušk bil prav skromen in bo verjetno ta pošiljka predstavljala najvišjo količino vsega romunskega izvoza sadja letošnjega pridelka.

× Gospodarjenje z lesom v Romuniji. Romunija je ustanovila državni urad, ki nosi na runaj značaj delniške družbe, je pa v resnici gospodarski urad za gospodarjenje z lesom. Vodstvo je v rokah člana upravnega sveta družbe, zastopnika roždarskega ravateljstva in zastopnika kmetijskega ministertva.

× Povečanje telefonskega omrežja v Romuniji. Romunska generalna direkcija za pošto in brzojav bo najela posejile 50 milijonov lejev, ki se bo uporabilo za takejšanje povečanje telefonskega omrežja.

× Madžarska tekstilna industrija je usmerjena na domači trg ter stoji na trdnih nogah. Madžarska tekstilna industrija je v zadnjih desetih letih znatno povečala svoje produkcije ter v vsakem oziru dvignila kvaliteto svojih izdelkov. Investicije, ki so bile s tem v zvezi, so se dobro izplačale. Že pred sedanjo vojno je ta mlada industrija krila del domačih potreb in konkurirala tujini. Nadaljnji razvoj vsled izbruha vojne, ki povzroča pomanjkanje surovin, seveda ni bil možen. Velik del vseh tovarn se je preuredil na uporabo domačih umetnih surovin, ki delajo danes v glavnem za potrebe armade. Stremiljenja grede seveda tudi za tem, da se pripravi vse, kar je potrebno za prehod iz sedanjega vojnega stanja v povojne razmere.

× Danska ima 2.200.000 svinj. 28. avgusta so na Danskem našli 2.200.000 svinj. V zadnjem času se je pomnožilo število svinj za celih 162 tisoč.

× Danska industrija se je ojačila. Iz poročila nemške trgovske zbornice na Danskem posnemamo, da so vojne razmere dansko industrijo okrepile. Vzrok je iskati v preureditvi strojniških naprav, ki so izpopolnile in povečale izdelovalne metode.

× Finsko-madžarska trgovska pogodba. Finska in Madžarska sta podpisali pogodbo o zamenjavi blaga. V isti se je znatno dvignila kontingent med obema državama, in sicer na vrednost 750 milijonov finskih mark. Dogovor velja do 14. avgusta 1944. Finska bo dobavljala v glavnem izdelke iz lesa, nabavljala pa fito, grah in čebulo ter parafin, lan in medikamente.

× Nova nahajališča zlata v Južni Afriki. Raziskovanja strokovnjakov so ugotovila, da gre za 200 tisoč hektarjev obsega ločeno področje, za katerega se zanimajo mnoge politične in pravne, ki pa zaenkrat še niso dobile pravice za eksploatacijo.

1. Kod smemo pasti in kod ne.

Predvsem: samo po lastnem svetu, ne pa po tujem! Morda je naš sosed z velikimi žrtvami uspejal in napravil nov travnik ter ga pognojil s umetnimi gnojili ali pa s hlevskim gnojem. Naravno je, da bo na takem zemljišču tudi zdaj v pozni jeseni trava bujnejše rasla, kot pa na našem travniku, ki ni nikdar videl ne gnojil, ne semena. Naravno je tudi, da bo živina raje stila na tek bujen travnik, kot pa na našega, pramega. A tudi to je naravno, da gospodar takega travnika ne bo pustil, da bi mu tuja živina s pašo kvarila rube in krmo, marveč bo živino nagnal, našega pastirja pa zlasal. Pravico pa ima celo, da nsi toži za povračilo napravljene škode. Pred sodnijo nem pa izgovarjanje na stare izročilo o pošiljski splošni paši ne bo pomagalo. Pasimo živino zato samo po lastnem svetu, po tujem pa le, ako imamo od lastnika v to izrecno dovoljenje!

Nadalje: Pasti ne smemo po sadovnjakih preja, preden nismo obrahl in po tleh do zadnjega pobrali sadja! Ne samo da je škoda za sadje, ki bi ga živina pojedla, marveč, govedo se lahko nód jabolkom tudi udavi!

Istotako tudi ne smemo pasti po letošnjih deteljiskih! Njivska tla so namreč mehka in rahla, a mlade deteljine rastlinice nimajo še dovolj trdnega koreninja. Zato lahko živina izpuli deteljine rastline s korenino vred. Pač pa smemo brez škode

popasti staro, večidel s travo močno preraščeno staro deteljščico, preden ga preorjemo.

2. Kdaj smemo pasti in kdaj ne.

V brezinsastih legah smemo pasti živino samo, kadar so tla suha, to je, ne od dežja razmočena. Če pasemo po takih bregovih živino ob mokrem, razrije živina s parklji vso travno rušo, jo poškoduje in zelo otežkoči košnjo prihodnjega leta. Na ravnem svetu paša ob mokrem vremenu ni toliko škodljiva, posebno ako je ruša dobro zračena. Javno pa je, da v močvirnih legah paša ob mokri jeseni sploh ne pride v poštev.

Nadalje si moramo zapomniti, kar je posebno važno, da ne smemo živine nikdar pošiljati na pašo lačne, tešče, marveč, da meramo živino najprej doma delno nakrmili in šele potem izpustiti na pašo. Na tešče pasena živina rada zbolí na prebavilih in se tudi ne najé do sitega. Kakšne kimo bomo položili jutraj pred pašo, je odvisno od vremena: če je vreme lepo in suho, smemo brez nadaljnega tudi jutraj na tešče položiti živino sveže trave ali detelje. Če pa je vreme deževno in bo živina na paší žrla mokro travo, moramo najprej položiti ji v hlevu suhe krme, to je sena, če ne samega, pa vsaj med svežo krmo primešane. Na noben način pa ne smemo živino jutraj pred pašo krmiti pesnega perja, kajti od tega bi živina prav gotovo dobila driskol. Dokler pasemo, smemo tudi zrezano peso krmiti šele po paší, to je, zvečer, ko smo prignali v hlev.

Zelo važno je tudi vedeti, da ne smemo živine nikdar pasti na mrzli zemlji. Ni namreč bolj škodljivega za živalska prebavila, kot je zmrzlinel. Zato ob dnehu, ko paše alana, izpustimo živino na pašo šele, ko je postalo toplo in je alana povsed izginila, ne samo na sončnih brezinah, ako hočemo imeti živino zdravo!

3. Kako moramo pasti in kako ne smemo.

Navada je, da pasejo jeseni živino otroci — toda ta navada ni posebno hvale in posnemana vredna. Otrok je morda v stanju, pasti staro poljevo kravico, ki je vesela, da sme enkrat na tosto in pridno muli travico, ne meneč se za vsaj drugega na svetu. Toda kako bodo otroci pasli in varovali pred škodo živino samo, pa tudi druge stvari pred škodo po živini, ako jim zapremo pašo mlade živine, posebno še take, ki sploh ni navajena gibanja na prostem! Nešteto nesreč se pripeti vsako leto vprav vsled tega, ker pušča živino otrokom samim v varstvo: bodisi se ponesreči žival, ker v razposajenem divjanju jede v kako grapo in se pobije, bodisi si odloži rog, bodisi pogoltno kako neprebavno stvar itd. Še večja pa je škoda, ki jo živina napravi, če je brez pametnega odraslega pastirja, na drugih stvareh: Vsepopoved vidimo polomljena drevesca in epice. Kdo jih je uničil? Pasoča se živina jeseni še večje je število dreves, ki so za vso življenjsko dobo poškodovana, ker se je jeseni pasoča se živina obnje drgnila in poškodovale kolo.

Da se vseh takih in stičnih škod obvarujemo, moramo živino jeseni vsaj prve dni pasti po nadzorstvom odraslega in razumnega človeka. V nekaj dneh se namreč tudi samo hlevskega krmilja vaje živali privadijo pašo in postanejo mirne. Seveda si lahko pomagamo pri krotitvi presenjenih živali tudi s tem, da jim na privez (»furlje«) obesimo težko tlačo, ki ga morajo vlačiti za seboj. Privezovati živino na vrv ni priporočljivo, ker živina kaj rada vrv razgrize.

V zvezi z vprašanjem, kako moramo pasti in kako ne smemo, je treba še na nekaj opozoriti: Ne pretepajmo živine brez potrebe in ne gonimo je sem in tja kot na kakšni dirki za stavol. Posebno mlado živino lahko s takim ravnanjem popolnoma skvarimo, da postane divja, da se boji ljudi in ne pusti priti k sebi. Pameten pastir izleže skoraj vedno brez šibe, pač pa raje vsako žival večkrat na dan prijazno počaha po glavi in jo ogovarja. Tudi ne škoduje, ako navadimo živino, da nam jemlje kruh iz roke, kar nam pride prav tudi, če živina zbolí in ji je treba dati zdravil na kruhu.

In še nekaj ne smemo pozabiti omeniti: Napajanje pašne živine! Nevarno je, napajati živino kotoj ko se sita vrača s pašo! Lahko bi jo začelo spenjati. Zato je iz previdnosti potrebno, da napajamo živino preden se gre pasti, ko pa se vrne v hlev, moramo čakati vsaj dobro uro, preden živino napojimo. Če imamo v hlevu samonapajalne naprave, jih moramo seveda za ta čas pripravi!

4. Kaj naj pastirji na jesenski paší delajo in kaj ne.

Kaj naj pastirji na paší delajo? — I kaj! Na živino naj pazijo, ali ne? Seveda, to v prvi vrsti. Vendar pravi star pregovor, da je tisti delavec, ki dela eno samo delo, dober, a tisti, ki opravlja dvoje del obenem, boljši. Tudi iz svojih mladih let vemo, da ostaja na paší, kadar je živina mirna in pridna, dovolj prostega časa. Vprašanje je torej, kako naj pastir ali pastirji, če jih je več, tak prosti čas prav izkoristijo.

V šolskih nalogah smo včasih popisovali jesensko življenje na paší: kako smo kurili ter na žerjavici pekli krompir, kostanj, jabolka in vse, kar se nam je posrečilo kjerkoli najti, ali celo izmakniti.

Brezdvomno je tak način izkoriščanja prostega časa na jesenski paší najbolj kratkočasen in posebno za mladino privlačen. Da-li pa je tudi najbolj pameten in koristen, o tem pa bi se dalo govoriti. Vsako leto beremo namreč o nesrečah, ki jih je krivo kurjenje na paší. Bodisi se je enemu ali drugemu otroku vnela obleka ali pa lasje, bodisi je veter zanesel goreče iveri v bližnjo slamnato streho, tako da je nastal požar. Pameten gospodar bo zato dovolil kuriti na paší samo, ako je navzoč vsaj napol odrasel človek in ako se pase tako daleč od vsakega poslopja, da je začetje požara nemogoče. Vsekakor pa mali otroci v tem primeru ne smejo biti navzoči, ako nimajo še posebne varuhal!

Marsikdo bo seveda ugovarjal, češ: »Kaj pa naj torej delajo pastirji jeseni na paší, če si ne smejo kuriti in krompirja pečiti? Ali naj morda berejo, ter pri tem pozabijo, da jim je še vsa živina zdavnaj ušla v sosedovo repo, ali pa domov v hlev?«

Ne, čitanje zares ne spada na pašo, čeprav je zelo priljubljena razvada mladih pastirčkov in pastiric, ki so bolj »pridni«, ne »divjaki«.

Mi bi svetovali vsem pridnim, pa tudi vsem porednim pastirjem, naj bi obenem, ko pasejo, opravljali kako delo, ki bo gospodarju koristno, pa tudi njim samim zanimivo. Nekatera takih del naštejemo:

a) Trganje cvetov jesenskega podleska (Herbstzeitlose).

Vsakdo, bodi odrasel, bodi otrok, bodisi kmet, bodi meščan, pozna bledordeče, na visokih vrstvih stoječe cvetje jesenskega podleska, ki »krasi« naše, predvsem močvirne in zanemarjene travnike v pozni jeseni, ko je drugo cvetje že »alana pomorila«.

Ne ve pa niti vsak kmečki gospodar, da se vprav iz teh nežnih jesenskih cvetov razvije spomladni strupeni »ušivec«, katerega listje se živina brani uživati med senom, in če je lačna primorana, da ga žre, zbolí ali celo pogine od tega.

Travnik, ki je zaraščen s »ušivcem«, daje skoraj neužitno seno, pa tudi za jesensko pašo ni

kaj prida. Vsi kmečki gospodarji od kraja zato ušivec sovražijo, toda skoraj vsi od kraja puščajo jeseni lepe rdeče cvetove jesenskega podleska mirno cvesti, — ne vedoč, da bi lahko zatrti nadležni in strupeni ušivec, ako bi jeseni potrgali te cvetove, čim se pojavijo.

Jesenski podlessek tvori namreč izjemo med rastlinami. Medtem, ko skoraj vse druge rastline cveto spomladi in jeseni obrodijo seme, delá jesenski podlessek ali ušivec drugače: spomladi tvori seme, a jeseni šele cvete. Zato trdijo šaljevci med našimi ljudmi, da se pri tej rastlini »rodi sin prej ko oče«. Seveda je to le navidez res, kajti seme se spomladi stvori iz cvetja, ki je bilo oplojeno preteklo jesen.

Pameten kmečki gospodar bo torej svojim pastirjem obljubil kakšno posebno nagrado, ako bodo pri paší obenem pobirali in trgali cvetje jesenskega podleska. Boljša kakovost sena prihodnje leto mu bo to nagrado z obrestmi povrnila. (Pristavljamo pa, da je treba močvirne travnike razen tega tudi osušiti, to je, izkopati odvodne jarkel)

b) Kopanje jam za sadno drevje.

Vsakdo ve, da je treba za spomladansko sajenje sadnih dreves že jeseni izkopati jame. Toda skoraj nihče tega ne napravi, marveč hiti kopati jame zanje šele, ko ima drevesca že doma. In vendar bi pastirji ob jesenski paší v največ primerih igraje lahko izkopali potrebne jame. Seveda jim je treba pokazati kje in kako.

c) Čiščenje osuševalnih in odvodnih jarkov.

To delo pride v poštev posebno v ravninah, kjer že od nekdaj obstoje osuševalni in vodoodvajalni jarki, žal navadno zelo zanemarjeni. Vprav ob času jesenske pašo je najbolj ugodna prilika, da tako jerke očistimo, preden nastopi zimska deževna doba. Pravzaprav bi lahko rekli tudi drugače: Kdor jeseni čisti te jerke, lahko obenem pase živino.

Takih del, ki jih je nujno treba jeseni opraviti, najde preverdan gospodar še več. Na tak način je mogoče, da se odrasla delovna moč, ako ji poverimo jesensko pašo živine, docela zaposli; a če pasejo otroci, da dotičnik, ki taka dela v bližini opravi, vsaj lahko pasoče otroke nadzira, kar je včasih bolj potrebno, kot paziti na živino. Kdor pozna življenje, ve, kaj s tem menimo, in nam bo del prav!

POZORI! Naročniki »Stajerskega Gospodarja«!

Ako naročnik spremeni svoje stanovanje ali svoj naslov, mora to pravočasno javiti svojemu poštnemu uradu, ki mu dostavlja naš list. Poročanja o takih spremembah na našo upravo so brezplačna. Kakor poštni uradi sprejemajo naročnike za naš list, tako sprejemajo tudi denar za naročnino. Pisanje na našo upravo po poštni čeki ni potrebno.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Irrezatill

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

30. Stunde.

Die Marillen meiner Mutter.

(Schluß.)

Diese Nacht habe ich zwischen Furcht vor Entdeckung und Hoffnung auf großen Ruhm nicht geschlafen. Als ich am nächsten Tage von der Schule zum Mittagessen nach Hause kam, sah ich an den verweinten Augen meiner Mutter, daß die Ubeltat bereits entdeckt war. Das ganze Tischgespräch bestand aus Marillen. Mein Vater schlen den Vorfall gar nicht aufregend zu finden, und es schien mir sogar, als ob er, wenn er das Wort an meine Mutter richtete und »Deine Marillen« sagte, ein heimliches Lächeln unterdrückte. Mein Bruder schaute mich so merkwürdig an, sein Blick lag zwischen Haß und Bewunderung. Meine Mutter war tröstlos. Wenn sich das Wort »Dieb« einschlich, gab es mir fast einen Stich, und heimlich hätte ich am liebsten schon wieder alle Marillen auf den Baum zurückgehängt.

Ich hatte nicht gedacht, daß diese Tat meiner Mutter so nahe ging, und mein Gewissen drückte fürchterlich, denn ich hatte meine Mutter sehr lieb. Ich wollte wenigstens ein bißchen mein Vergehen wieder gutmachen und ein Körbchen Marillen für meine Mutter zurückholen.

Als es Abend wurde, schlich ich mich heimlich in den Wald zu unserem Lager. Die Marillen waren geheiligtes Eigentum des Stammes ge-

worden. Ich wandte alle Vorsicht an, denn ich wußte, was mir drohte im Falle einer Entdeckung: Marterpfahl, Entehrung, Knechtschaft. Trotz meiner Vorsicht wurde ich bemerkt und verfolgt, aber ich konnte nicht mehr eingeholt werden.

Mit klopfendem Herzen schlich ich in das Schlafzimmer meiner Eltern. Ich war eben damit beschäftigt, einen Zierkorb am Kamin anzufüllen, als ich hinter mir ein Geräusch hörte. Meine Mutter war eingetreten. Wir waren beide überrascht. Ich wollte sagen, ich hätte die Marillen beim Krämer gekauft, ich hätte ..., aber ich brachte kein Wort hervor, wurde purpurrot und sah zu Boden. Es drückte mich fürchterlich in der Kehle, ich wollte standhaft bleiben, aber schon rollte eine dicke Träne über meine Wangen und da war es vorbei, ich begann fürchterlich zu schluchzen...

Meine Mutter zog mich an sich, und als sie sagte: »Du bist ja doch ein guter Bub«, da schien es mir, als kämen (kakor da bi ji prišlo solze) ihr selbst die Tränen. Sie streichelte mein Haar und küßte mich immer wieder auf die Stirne. Ich habe nicht zu sagen brauchen, ich hätte die Marillen beim Krämer gekauft, wir sprachen überhaupt nicht von den Marillen...

Am anderen Tag war der große Kriegsrat. Mein Bruder wurde Häuptling. Was ich keinesfalls er-

MALE VESTI

* Novi grobovi v gajih spodnještajerskih junakov. V hudih bojih na vzhodni fronti je našel junaško smrt za svojo domovino 19letni grenadir Emil Sehubanetz iz Grünsbach-Luttenberga. Svoje mlade življenje je zaključil dne 22. avgusta ter počiva daleč proč od svojih ljubljenih staršev, bratov in sestre, in sicer na pokopališču junakov v Poltavi. — Dne 15. avgusta je usoda zahtevala da je našel junaško smrt na vzhodni fronti Gefreiter Rudolf Kolbl, ki je služil v nekem Gebirgsjägerregiment-u. Za njim žaluje doma v Lugas-u pri Mureck-u starši, bratje in sestre. — Johann in Antonia Domschek v Eichtal-u sta dne 21. avgusta izgubila svojega edinega sina Johann-a Domscheka, ki je služil kot Gefreiter na vzhodni fronti. Fant je bil star 21 let ter zapušča tudi sestro in ostale sorodnike. Iz smrtnega poročila se čuje, da je bil pokojni pravi junak ter v čast svojcem in svoji Spodnji Stajerski. — Na pokopališču junakov v Seblinu, na vzhodnem bojišču, so pokopali spodnještajerskega junaka Jakoba Lorbera, ki je padel dne 24. avgusta za Führer-ja, Reich in svojo ljubljeno Spodnjo Stajersko kot Gefreiter nekone grenadirskega Regiment-a Doma je bil iz kraja Pleinsko, kjer zapušča starše, dve sestrini in ostale sorodnike, medtem ko je njegov brat Alois kot vojak in bojevnik tudi na fronti. — Mathilda Schmoll iz Aublick-a je dne 23. julija izgubila svojega sina Aloisa Schmoll, ki je kot Gefreiter žrtvoval svojo mladost in življenje na oltar svoje domovine v hudih bojih pri Ladoškem jezeru. Njegovo zadnje počivališče je daleč proč od njegove drage mame na pokopališču padlih junakov v Wigolovu. — Smrtna kosa je posegla tudi po 22letnem Stanislaus-u Machoritschu, ki je kot junak na fronti za svoj ljubljeno dom zapustil ta svet. Kot Obergefreiter in večkratni junak ter nosilec odlikovanja Eisernes Kreuz II. Klasse, je dne 13. avgusta 1943 v obrambnih bojih vzhodno od Bjelgoroda za vedno zatisnil svoje mlade oči. Mlad junak, na katerega je Spodnja Stajerska ponosna, je doma iz Marburg-a, kjer živijo sedaj žalujoči starši in sestre. Za njim žaluje tudi ostali sorodniki v Fraustanden-u, Pettau-u in Winterdorf-u. — V Marburg-u in Pettau-u obžalujejo smrt Franz-a Lenza, ki je kot grenadir umrl dne 1. septembra t. l. na posledicah težke rane, ki jo je zadobil v krvavih bojih na vzhodni fronti. Lenz je umrl junaško smrti, ki je nastopila radi poškodbe povzročene po sovražnem orožju ter počiva na pokopališču padlih junakov daleč tam na vzhodu. Za njim se solzijo oči sedaj osamele vdove, polosrotelega sinčka, osivele matere, na bojišču se nahajajočega brata, sestre in vsaka, ki je tudi na fronti. Prizadeti so pa seveda tudi ostali sorodniki. — Vzhodno bojišče je za-

htevalo tudi žrtve iz Eichtal-a. Johann Domschek, Gefreiter, star 21 let, je dne 21. avgusta padel častne in junaške smrti. Doma zapušča starše in sestro ter ostale sorodnike.

* Spodnještajerci so junaki. Spodnještajerci Franz Knap iz Wiederdris-a pri Windischgraz-u je bil odlikovan za hrabrost, ki jo je pokazal v bojih na fronti, z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse.

* Korpsführer Kraus na Stajerskem. Korpsführer NSKK Erwin Kraus, ki se nahaja na službenem potovanju, je dne 27. septembra v spremstvu Gruppenführer-ja Köbele-a obiskal Graz. Na meji mesta ga je pozdravil Führer Motorstandarte 88, Oberführer Stiegler. Po obisku in razgovoru z Gauleiter-jem in Reichsstatthalter-jem dr. Uiberreither-jem ter ogledu službenih mest Motorstandarte 88, je Korpsführer Kraus nadaljeval svoje potovanje.

* Začasno zapiranje gostilniških podjetij. Reichswirtschaftsminister je spremenil svojo okrožnico ter določil, da smejo biti gostilne in prenočišča samo mimogrede zaprta, to se pravi, če posebni razlogi onemogočajo nadaljnje držanje obrata. Tako zapiranje obratov ne sme trajati dalje kakor 14 dni. Pri tozadevnih dovoljenjih je strogo postopati in se izdajo samo tedaj, ako je na primer žena sama, ker je mož odšel k vojakom ali pa v slučaju bolezni lastnika, ki ne najde zastopnika. Podjetja, ki prehranjujejo več kakor 1000 oseb dnevno, se tudi začasno ne morejo ustaviti. Sezonska podjetja se lahko zapirajo samo v času izven sezone. Odločitve izdajo Kresli po zaslusanju pristojne stanovske organizacije. Vsa podjetja, ki imajo oblastveno dovoljeno ustavitve, morajo na vidnih mestih svojih lokalov o tem izobesiti policijsko žigosan razglas.

* Skrb za povečanje osebja za strežbo po gostilniških podjetjih. Da bi se odpravilo pomanjkanje osebja za potrebo po gostilniških obratih, prireja organizacija Deutsche Arbeitsfront z vedno večjim uspehom izkušnje za tiste, ki se tega poklica niso učili. Ker je v zadnjem času ravno ženska v gostilniški obrti našla vedno večji delokrog, ker se moške vajence usmerja bolj v kuharske poklice se v prvi vrsti vabi ženske k tem izpitom. Dosedanja izkušnja je dokazala, da je osnovni predpogoj 23 let starosti, ki jo je vzeti kot najnižjo, ter najmanj petletno praktično delovanje kot strežnica, popolnoma dovolj, da dobi gostilniška obrt delovne moči, ki odgovarjajo vsem pogojem za streženje gostom in v tujskem prometu.

* Nakup črnih nogavic. Kakor znano, nima dodatna oblačilna karta nikakršnih odrezkov za nogavice. Po obstoječih predpisih ni možna kombinacija dodatne oblačilne karte z isti pripadajočo oblačilno karto za nakup žarne obleke. Kakor poroča list »Textilzeitung«, se v pogledu žal-

nih nogavic v tem pogledu lahko napravi izjema ter izogne temu principu. Na punkte dodatne oblačilne karte za žarno obleko pri istočasni oddaji zapadljivega nabavnega izkaza se lahko kupi tudi črne nogavice.

* Luč je siguran cilj sovražnih letalskih bomb. Zapomnite si to staro izkušnjo in izpolnjujte vse obveznosti glede stroge zatajnitve!

* Uporaba piščalk za dajanje znakov pri kontroliranju zatajnitve. Funkcionarji organizacije Steirischer Heimatbund bodo odslej pri pregledovanju zatajnitve uporabljali piščalke ter z istim dajali znake, če najdejo pomanjkljivosti v zatajnitvi. Kakor se čuje znak s piščalko, se morajo vsi stanovanjci hiše, kjer se je dalo znak, preveriti, ali so vsa okna dobro in predpisno zatajnena. Funkcionarji letalske zaštite so dolžni prijaviti vse, ki se pregrešijo zoper predpise o zatajnitvi.

* Stroge kazni za tihotapstvo. Pred kazensko zbornico sodišča v Marburg-u a. d. Drau, se je moralo zagovarjati več trgovcev ker so po tihotapskih cenah prodali večjo količino živil ter se pri tem posluževali pomoči dveh nezvestih nastavlencev prehranjevalnega urada v Marburg-u. Tihotapci so dobili stroge kazni. Tako na primer je dobil 32letni trgovec Franz Lach 15 let ječe, 38letni trgovec Hans Petschar 10 let ječe, 19letni potnik Alois Kummer 8 let ječe, 46letni trgovec Julius Crippa 7 let ječe, 54letna nameščanka prehranjevalnega urada v Marburg-u, Maria Wistan in 28letna trgovska nameščanka, Maria Schiller, vsaka po 5 let ječe. Razen tega so bili obtoženci kaznovani z visokimi denarnimi kaznimi. Kriminalna policija je te tihotapske kupčije odkrila med preiskovanjem, ki je teklo zoper druge osebe, ki se bodo morale posebno zagovarjati radi ponarejanja živilskih kart. — Predsednik je v razsodbi naqlesil, da se je obtoženec moralo strogo kaznovati kot ljudske škodljivca, da se ne omaja zaupanja v moč Reich-a in da se z njim pravico razdelitve živil. Izrek smrtne obsodbe v težkih primerih se je opustilo, ker se je posebno obtožencema Lach-u in Crippa dokazalo samo del količine živil, ki jih je navajala obtožnica. Ta sodba pa mora biti opomina vsem tistim, ki mislijo, da se v času težkih bojev nemškega ljudstva lahko umaknejo urejeni delitvi živil ali pa na škodo ljudske skupnosti obogetija. Taki elementi bodo v bodoče lahko računali s izobčenjem iz ljudske skupnosti.

* Diamantna poroka. Zakonca Franz in Marie Menoni v Krottendorf-u pri Pettau-u, obhajata dne 8. oktobra 1943 praznik diamantne poroka. Oba sta stara 86 let ter uživata splošno spoštovanje. Rodila sta 13 otrok, od katerih živijo še štiri. Oče Menoni je bil leta 1878. vojak ter se je kot tak udeležil okupacije Bosne in Hercegovine v avstro-ogrski armadi.

wartet hatte, trat ein. Er begann sein Amt mit einer großzügigen Tat — meiner Begnadigung.

Mein Vater war der einzige, der noch hin und wieder die Marillen in das Tischgespräch bringen wollte, aber meine Mutter ging darauf nicht ein.

Der Baum hinterm Hause blühte alle Jahre wieder, und obwohl er keine Früchte mehr trug, hing meine Mutter mit einer unsäglichen Liebe an ihm. Wenn sie sich ausruhte, so geschah es am liebsten auf der Bank in seinem Schatten.

Meine Mutter starb. Mein Bruder und ich erfüllten ihre letzte Bitte und setzten einen Zweig des Baumes auf ihr Grab. Da erst erzählte mir mein Bruder, daß er mich damals wegen der Marillen verschwärzt hatte...

Ich bin lang allein am Grabe geblieben, ich koste und streichelte den Zweig des Marillenbaumes und trat in die vergangene Kinderzeit... »Du bist ja doch mein guter Bub!« Ich hörte diese Worte wie damals und verstand ihren tiefen Sinn... stummes Verzeihen — unerkanntes Heldentum meiner Mutter... einer Mutter.

Wörter.

als ob — kakor bi
anfüllen — polniti, napolniti
anwenden (Vorsicht) — oprezen biti
aufregend — razburljiv
ausruhen (sich) — spočiti (se)
Begnadigung (w) — pomiloščenje
bereits (schon) — že
bestehen (aus etwas), es bestand, es hat bestanden — sestajati (fiz), sestajalo je
Bewunderung (w) — občudovanje
Blick (m) — pogled

blühen — cvesti
da (jetzt) erst — sedaj šele
drohen (mir droht) — pretiti (groziti, preti mi)
Eigentum (s) — last(nina)
einholen (jemanden) — dohitati (koga)
einschleichen (sich) — prikrasti se
entdecken — odkriti, zaslediti
Entdeckung (w) — odkritje
Entehrung (w) — osramotitev
erfüllen (eine Bitte) — izpolniti (prošnjo)
Furcht (w) — strah, bojazen
geheilligt — posvečen
geschehen, es geschah, es ist geschehen — zgoditi se
godi se
Gewissen (s) — vest
heimlich — skrivni, -a, -e, tajni, -a, -o
Heldentum (s) — junaštvo
hervorbringen — iz-, pri-, nesti, ustvariti
Hoffnung (w) — upanje, nada, pričakovanje
Kehle (w) — grlo, goltanec
keinesfalls — nikakor ne
Kamin (m) — kamin, dimnik
Kinderzeit (w) — otroška doba, otroška leta
Knechtschaft (w) — suženjstvo, hlapčevstvo
Kosen (Liebkosen) — ljubkovať
Krämer (m) — kramar
merkwürdig — znamenit, -a, -e, nenavaden, -a, -o
purpurrot — škrlatast, -a, -o
Ruhm (m) — slava
schleichen (sich) — lezti, plaziti se
schluchzen — ihteti
Schluß (m) — konec, sklep
setzen (einen Baum) — saditi (drevo)
Sinn (m) — pomen, smisel
sogar — celo

Stamm (m) (Volksstamm) — rod, pleme
standhaft — stanoviten, -a, -o; vztrajen, -a, -o
streichen — gladiti, božati
Tischgespräch (s) — razgovor pri mizi
Träne (w) — solza
trostlos — brez tolažbe, brezupen
unerkant — nepoznat, -a, -o
unsäglich — neizrekljiv, -a, -o
unterdrücken (etwas) — potlačiti, stiskati
Übeltat (w) — zločin hudodelstvo
verfolgen (jemanden) — preganjati, zasledovati
vergehen (s) — pregrešek, zmot
verschwärzen (jemanden) — ocrniti
verweint — objokan, -a, -o
Vorfall (m) — dogodek, prigodek
ziehen, zog, ich habe gezogen — vleči, vlekli sem
Zierkorb (m) — okrasni koš
zurücklegen — odložiti, prištediti, na stran del(vat)
zurückholen — nazaj prinesiti
Zweig (m) — vejica

Redewendungen.

nach Hause kommen — domov priti
etwas aufregend finden — nekaj razburljivo najti
das Wort an jemanden richten — ogovoriti koga
es gab mir einen Stich — zaskalelo me je
etwas geht mir nahe — nekaj me pretresa
das Gewissen drückt — vest peče
lieb haben (gerne haben) — ljubiti (rad imeti)
ein blühen — malo
etwas wiederqutmachen — nekaj poravnati
es wird Abend — zmračti se, večer bo

* Cvetiče jablane v septembru. V sadonosniku posestnice Rose Kumpitsch v Kaindorf-u pri Leibnitz-u se nahaja več jablan v najlepšem cvetju. Nareva je pač muhasta!

* Predzgodovinske najdbe v Krainburg-u. Pri kopanju na Adolf-Hitler-Platz-u v Krainburg-u so našli ostanke črepinje koncev iz rane germanske dobe. Blizu poslopja Landrat-a so našli tudi grobove iz šestega stoletja pred našim štetjem.

* Preskrba masti je osigurana. »NS-Landpost«, glasilo Reichsnährstanda, podaja poučljiv pregled o preskrbi masti v petem vojnem letu. Uvodoma omenja, da sloni proračun za preskrbo masti na bodočih 12 mesecev na cenitvah. Stvarna količina masla in masti je odvisna od cele vrste predpogojev, ki se jih sedaj ob začetku časovnega odseka še ne more popolnoma pregledati. Dva maza sta, ki v smislu poročila lista »NS-Landpost« dajeta vtis o preskrbi masti: 1. V četrtem vojnem letu smo s 70 tisoči ton doseglj doslej najvišjo produkcijo masla. V prvi svetovni vojni je bila vsako nadaljnje leto produkcija manjša. 2. Naslednji oljarski so se povečali na 450.000 ha. V svetovni vojni smo v tem pogledu dosegli komaj 110.000 ha. Največji vtis napravi primerjava tedenske porcije masti iz prve svetovne vojne z današnjo. Leta 1918. so potrošniki imeli pravico na 62,5 g masti, leta 1943 pa na 219,75 g. Delavci pri naštetih delih so leta 1918. dobivali 100 g, leta 1943. pa 581,25 g. Tudi, če se v vojni časih porcija masti ne more ravnati po potrebah, kakor jih poznamo v mirnem času, se iz primerjave vidi, da se je po zaslugi nacionalso-daljšnega tržnega reda in storitvene vpostave tudi na področju preskrbe masti v tej vojni doseglo velike uspehe.

* Osebnostne izkaznice in njihova veljavnost. V vrhu poenostavitvenja v upravi, je Reichsinnenminister odredil, da osebnih izkaznic, takozvani Kennkarten s slikami, ni treba podaljševati, če jim je potekla veljavnost petih let. Kadar pa treba te izkaznice obnoviti, se bo seveda zopet uradno razglasilo.

* Rokavice so podvržene punktom. Od rokavic so bile doslej samo plene, od tkanih pa podlone. Rokavice podvržene punktom. Po najnovejšem določilu urada Reichsstelle für Kleidung, so vse vrste rokavic podvržene oddaji punktov ter tudi vrste omejene v prodaji.

* Nakupni listi za žepne baterije. Dodatno se poroča, da se žepne baterije lahko kupi samo za rožnate nakupne liste. (Einkaufscheine.) Take nakupne liste dobijo delavci in nameščenci pri svojih voditeljskih podjetjih oziroma pri gospodarskih skupinah; telesno poškodovani ljudje in člani letalske zaščite pa pri svojih pristojnih revirih. Izdelovanje anodnih baterij je ustavljeno.

* Nov prirobovalni sistem, ki zamenja dosedajšnji 160. Krojaški mojster Welterdorff v Straß-

burg-u, ki je hkrati vodja instituta za raziskovanje krojaške prirobovalne tehnike, je izumil nev-enoten nemški prirobovalni sistem. Reichshandwerkmeister je odredil, da se bo namesto dosedanjih 160 prirobovalnih sistemov odslej učilo samo ta nov enoten sistem. Pričakovati je po-enostavljenje tudi v izdelavi ženskih oblik in perila.

* Nemški prometni minister dr. Dormmüller je prispel v ponedeljek na povabilo bolgarskega prometnega ministra inž. Petrova v Sofijo, kjer si je ogledal razne prometne naprave in železniške zgradbe.

* Neumna klepetulja. »Tagespost« poroča: Otto von Habsburg, operetni potentat, ki ga takezva-ni zavezniki od časa do časa pokličejo iz od-delka »glavarjev brez prestola«, strši tudi pri nas v glavah neumnežev, ki mislijo, da bo ta mladi mož izpolnil njihove črno-rumene želje. Ker se pa v tem pogledu ničesar ne zgodi, ker biva Otto daleč tam na oni strani Atlantskega oceana, kjer je popolnoma na varnem, in zasle-duje samo ponarejena poročila o zavezniki-kih zmagah, gradi pri nas par nepoučenih ljudi pri dobrem pivu habsburške zračne gradove. Tudi 28letna kuharica Maria Roskaritsch iz Gersdorf-a pri Speilfeld-u je bila mnenja, da bi bilo dobro svojim delodajalcem servirati takozvani cesarski »šmarni«. »Če izgubimo vojno, potem pride seve-da zopet Otto in bo trdno vladal!« Črno-rumena vedeževalka pa sedaj dolgo časa ne bo več imela priložnosti v svoji politični in duhovni omeje-nosti servirati »cesarski šmarni«, ker jo je izredno sodišče v Graz-u obsodilo na dve leti ječe. Pri-mer je opomin vsem omejenim in trbljavim lju-dem, ker vsi, ki klepečejo take neumnosti, potu-jejo tja, kjer imajo čas in prosti čas, da si ozdra-vijo svoje duhovne šantavosti.

* Visoka kazem za umetne splave. 65letna ba-bica Maria Gutscheber iz Graz-a je z nedovolje-nim posegom v čenjanje 4letne Marie Rei-ter iz Graz-a, ki je v to svrhu stavljala svoje stanovanje na razpolago in se pustila za to tudi plačati. Maria Gutscheber, ki je radi slinčnih kaz-nivih dejanj bila že dvakrat predkaznovana — takrat se ji je tudi odvzelo dovoljenje izvrševa-nja babilstva — je bila kot zločinka v Graz-u kaznovana z 8 let težke ječe. Maria Reiter je pa dobila tri in pol leta ječe.

* Naš edini zakon: »Zmagala«. Reichsorganisa-tionsleiter dr. Ley je obiskal v spremstvu neka-terih zaslužnih delavcev oboroževalne industrije divizijo »Großdeutschland« ter pri tem sprego-voril mladim rekrutom, ki so sestavljeni skoraj iz samih prostovoljcev iz vseh krajev Velike Nemčije med drugimi sledeče: »Ni odločilno šte-

vile, kakovost in tehniško rokovanje orožja, od-ločilno je vodstvo in duh čet. Ideja se mora ute-lešiti v vsakem možu. Najmanjši rekrut mora biti tudi političen vojak. Danes smo vsi revolucionar-ni vojaki, ker vemo, zakaj se borimo: za biti ali ne biti Nemčije. Zato je podvrženo vse naše dejanje samo enemu zakonu, zmagati!«

* Legije prostovoljcev v nemški oboroženi sili. V tej vojni ki gre zoper boljševizem in pluto-kracijo, je mnogo narodov poslalo svoje prosto-voljce, da so se priključili nemški oboroženi sili in se bojujejo sedaj ramo ob ramo za skupne ideale in interese. Po nemških mestih je to v ve-liki meri spremenilo tudi slike uniform. V po-slopju Zeughaus v Berlin-u so razstavili unifor-me vseh prostovoljcev, ki stojijo z našimi četami na frontah ali pa se pripravljajo in vežbajo v to svrhu. Pri tem ne gre samo za evropske, temveč tudi za azijske in afriške narode. Ker se je v Aziji ustanovilo armado indijskih osvobo-dilnih bojevnikov, je to v Nemčiji imele odmev v ustanovitvi indijske legije v Evropi živeti-ih Indijcev. Kakor posnemamo iz časopisa »Deutsche Uniformen-Zeitschrift«, so indijski legionarji oble-čeni v nemške uniforme, ki so mšljene za tropič-ne kraje. Na desnem delu desnega rokava nosijo znak legije v obliki grba. Ta značka prikazuje v vodoravnih ribah od zgoraj navzdol barve: oranž-eno, belo in zeleno. Preko istih je viden od leve na desno za naskok pripravljen tiger v oranžni barvi, z belimi progami na spodnjem delu telera. Znak nosi od zgoraj na belem polju napis »Svo-bodna Indija«. Na glavah imajo razen jeklenih čelad znane frontne čepice s senčnikom za tro-pične dežele. Velik del legionarjev pa nosi tudi turban. — V legijah so organizirani tudi prosto-voljci raznih plemen iz Sovjetije ki se borijo proti boljševizmu. Ti nosijo nemške frontne uni-forme. Razlikujejo se pa od nemških pri ovrat-niku in pri znakih ranga ter po znaku na rokavu, ki predstavlja narodnost kateri pripadajo.

* 17 milijonov aktov. Od milijonov vojni-uhjetnikov in civilnih internirancev v vseh delih sveta, vodijo pri centralnem uradu za vojne uje-tnike v Ženevi v Švici za vsakega poseben spis. Takih spisov imajo pri imenovanem uradu 17 in pol milijonov.

* Gramofonske plošče iz papirja. Madžarski izumitelj Eugen Szanto je izumil postopek, ki omogoča sprejemanje glasov na papir. Gre za optično postopanje. Glasove se sprejema na pa-pir v obliki krivulje, in sicer z risanjem. Na optično gramofonsko ploščo se dirigira svetlobo električne svetilke, od tam se reflektira, naka-se spravi v akcijo fotografsko celico. Tej celici je priključen električen tok, ki se ravna po im-pulzu svetlobne količine. Ti udarci elektrike se nato prevedejo v radio ki jih spremeni v gla-sove.

im Falle — v primeru
ich war damit beschäftigt — ravno sem se bavil
s čim
überrascht sein — presenečen biti
etwas an sich ziehen — nekaj k sebi vleči
ich habe nicht zu sagen brauchen — ni mi bilo
treba reči
auf etwas eingehen — pristati na kaj
hängen (an jemanden) — poseben rad imeti koga

Einige Sprichwörter:

1. Auf Regen folgt Sonnenschein.
2. Aus den Augen, aus dem Sinn.
3. Besser später als nie.
4. Der Prophet gilt nichts in seinem Vaterland.
5. Einem geschenkten Gaul schaut man nicht ins Maul.
6. Es ist nicht alles Gold, was glänzt.
7. Frisch gewagt, ist halb gewonnen.
8. Probieren geht über studieren.
9. Die Katze läßt das Mausen nicht.
10. Wenn die Katze aus dem Hause ist, haben die Mäuse Kirchtag

Leichte Zwiesgespräche.
(Wiederholungsübung.)

Was haben Sie hier?
Ein Buch.
Was für ein Buch?
Die Reden des Führers.
Ich muß ein paar Zeilen aufschreiben.
Haben Sie vielleicht einen Bleistift oder eine
Füllfeder?
Mit meiner Füllfeder können Sie nicht schrei-ben. Den Bleistift kann ich Ihnen leihen, aber
Sie müssen ihn zuerst spitzen, er ist stumpf.

Haben Sie ein Messer oder einen Bleistiftspit-zer?
Hier ist mein Messer, aber nehmen Sie die
kleine Klinge, sie ist schärfer als die große.

Der Beweis.

A.: Ich bin mit der Straßenbahn gekommen.
B.: War sie überfüllt?
A.: Und wie? Stellen Sie sich vor, diesmal sind
sogar die Herren gestanden.

Zum Schnellsprechen.

Die Katze tritt die Treppe krumm.

Zur Judenfrage.

Im Jahre 1925 waren fast 1% der Bevölkerung
des Großdeutschen Reiches Juden. In Berlin wa-ren es sogar 4,3%.

Im Jahre 1933 waren in Berlin Juden: 42%
der Ärzte 52% der Kassenärzte, 35% der Zahn-
ärzte und 56% der Rechtsanwälte. In der Berliner
Börse waren von 147 Vorstandsmitgliedern
116 Juden. In der Reichsbank von 6 Generalrats-
mitgliedern 4 Juden.

Aufgabe.

Leichte Wiederholungsfragen:

1. Welche Farbe haben die Zähne?
2. Wieviel Finger haben wir?
3. Woraus macht man Kleider?
4. Wer macht die Anzüge?
5. Was trägt man unter dem Rock?
6. Was trägt man unter der Hose?
7. Was tragen wir an den Händen, wenn es
kalt ist?
8. Wozu dient die Zahnbürste?
9. Wer ist das Oberhaupt der Familie?

10. Wohin gehen die Kinder, um etwas zu ler-nen?
11. Was braucht man, um eine Türe abzusperr-en?
12. Wozu dienen die Stühle?
13. Wie heißt das Bett eines kleinen Kindes?
14. Womit ißt man die Suppe?
15. Womit ißt man das Fleisch?
16. Was gibt man in den Tee, um ihn zu sü-ßen?

o Zanimivi nebeški pojavl. Jesen je čas tudi zanimivih takozvanih nebeških pojavov. Zlasti so taka opazovanja ugodna tik pred in za nevihti. Po prezgodnji nevihti so se v velikem črnem obla-ku videle kar tri lune, kakor da se peljejo v že-lezniškem vozu in da vsaka posebej sije skozi okno. Seveda je tak pojav le optična ali navi-dezna slika preloma lune (včasih tudi sonca) ob počez se nahajajočem oblaku v ravni črti. — Se bolj očividna pa je bil prizor po zadnji nevihti v noči od 20. t. m. Tedaj se je dotle težko oblačno nebo nad obzorjem na zapadu naenkrat zjasnilo v ravni črti tja do jugovzhoda, na drugi strani (le ne tako izrazito jasno) pa je bil sličen pojav viden tudi od zapada pa tja do jugovzhoda, tako da je bilo celo nebo le na obzorju čudovito jasno, drugo pa še temno oblačno. Slična slika na enem delu neba je velkokratni pojav; izredno pa je, če obsega celo nebo, oziroma obzorje neba. Pojav je bil to pot še tem bolj zanimiv, ker se je na najbolj svetlem delu obzorja neprestano bliskalo. Nevihta je bila torej zanešana (po vetru) od dalj-nih krajev tudi do in preko nas, in sicer kot ena posledic večjega vulkanskega izbruha.

* Junaški Spodnještajerc. Franz Pototschnig, Obergrenadier, doma iz Ortsgruppe Kötsch v Kreis-u Marburg-Land, je bil za hrabrost, ki jo je pokazal v bojih na fronti, odlikovan z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse.

* 60. rojstni dan zaslužnega bojnika, novinarja in pisatelja. Dne 29. septembra je stopil v 60. leto starosti glavni urednik dnevnika »Marburger Zeitung«, Pg. Anton Gerschack. Jubilant je rodom iz Radkersburg-a ter znan iz časa svetovne vojne kot za hrabrost odlikovan rezervni oficir. Prevratna doba ga je našla v svojem rojstnem kraju, ki je tvoril takrat državno mejo, in je bil med prvimi, ki so se postavili v vrste bojevnikov za nemštvo. Po sklenjenem miru je bil ustanovitelj in urednik lista »Deutsche Grenz-wacht« ter pozneje prvi med tistimi, ki so se priključili nacionalsocializmu. Njegovo novinarsko delovanje ga je vodilo v Linz, kjer je vodil glasilo »Volksstimme«, ki je izhajalo v službi nacionalsocializma v bivši Ostmarki ter dalo podlago za nastanek nadaljnjih glasil NSDAP. Razpust nacionalsocializma v Ostmarki je Gerschacka spravil tudi za zamrežena okna, pozneje se je podal v München, kjer je deloval kot novinar za tisk tamkajšnjega avstrijskega tiskovnega urada. Po priključitvi Avstrije je prišel v Graz ter postal sotrudnik dnevnika »Tagespost« ter pozneje vodja založništva »Steirische Verlagsanstalt«. Leta 1941. ga je Gauleiter Ulbricht postavljal za glavnega urednika dnevnika »Marburger Zeitung«, ki ga je iz skromnega glasila dvignil na današnje višino. Gerschack je znan tudi kot pisatelj mnogih zgodbic, ki jim je dal gradivo iz življenja v njegovem domačem kraju okrog Radkersburg-a in ostalih krajev Spodnje Štajerske. Pg. Gerschack-u želimo, da bi svojo ustvarjalno moč ohranil še dolga leta.

* Junaška smrt za domovino. Rodbina Prauditsch iz Burgstall-a nam poroča, da je dne 3. septembra 1943 padel junaške smrti na vzhodni fronti pri Harkovu njihov sin Alois Prauditsch, star 22 let. Razen staršev zapuša sestre in brate ter ostalo sorodstvo.

* Po 4. oktobru imamo zopet normalen čas. Ponavljamo, da je treba po odredbi vlade Reich-a dne 4. oktobra ob 3. uri zjutraj poriniti vse ure za eno uro nazaj.

* Smrtna obsodba radi razkrojevanja obrambne moči. 13. septembra 1943 je bil usmrčen 57letni Fritz Gröbe iz mesta Penig. Ljudsko sodišče ga je namreč radi razkrojevanja obrambne sile obsodilo na smrt. Gröbe je imel v Pekingu trgovino s poljedelskimi stroji, ki je pred letom 1933. zelo slabo uspevala. Po letu 1933. se je njegov obrat znatno povečal. V svojem velikem obratu je prišel Gröbe v dotik s mnogimi Nemci. Čijh zupljivo in zavedno zadržanje je venomer skušal podkopavati s svojimi hujškimi izjavami. Njegova defetistična agitacija je bila zlasti naperjena predvsem proti raznim vodilnim osebnostim Reich-a. Pri tem se je posluževal vselej gesel sovražnih hujških radio-postaj. Tak element, ki opravičilo pred milijoni poštenih Nemcev, borečih se za dokončno zmago, posle sovražnika, nimajo pravice do obstanka v težki borbi, ki jo vodi nemški narod za svoj obstanek. Kdor pada na tak način v hrbet naših vojakov na fronti, je izdajalec vsega naroda. Zaslužil si je brez-pojno iztrebljenje.

* Dogadki v Ljubljani. »Tagespost« poroča: »Po vkorakanju nemških čet v Ljubljano je nemška radio-oddajnica v nemščini in slovenščini oddajala na spremembah bojat glasbeni program. — Zupan mesta Ljubljane, general Leo Rupnik, je bil imenovan predsednikom pokrajine Ljubljane. General Rupnik se je rodil leta 1880. v Lokvi v Primorju. Po obisku nižje gimnazije je vstopil v kadetno šolo v Karlovcu. Kot oficir je služil prvotno v 16. avstro-ogrskem pešpolku v Varaždinu, nakar je bil poklican v svr-ho višje vojaške izobrazbe v vojno šolo. V prvi svetovni vojni je pripadal nekaj časa general-nemu štabu Feldmarschall-a Conrad von Hötzendorf-a ter je bil leta 1917 odlikovan z nemškim odlikovanjem Eisernes Kreuz Leta 1919. je bil prevzet v jugoslovansko armado, kjer je dosegel stopnjo divizijskega generala. Po vojni leta 1941. se je umaknil v Ljubljano, kjer je bil leta 1942. imenovan županom mesta Ljubljane. V tem položaju si je Rupnik s svojo energijo in s svojim taktičnim nastopom stekel velike zasluge ter si pridobil splošno priljubljenost.«

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Zelo važno za spodnje-štajerske vinogradnike!

V Wochenblatt-u der Landesbauernschaft Steiermark šte. 39 je bila 25. septembra 1943 objavljena odredba št. 1 Wein- und Trinkbranntweinwirtschaftsverbanda Kärnten und Steiermark o prometu z grozdiem, drozgo, vinskim moštom in vinom. Iz te odredbe objavljamo najvažnejše določbe, katere so za vsakega vinogradnika posebno pomembne.

Vsak vinogradnik je obvezan v roku 8 dni po končani trgatvi najkasneje vendar do 1. novembra 1943 prijaviti svoj celokupni v lastni ali tuji kleti ležeči vinski mošt pri pristojnem Ortsbeauftragter-ju für die Weinbauwirtschaft (OBA) v področju katerega vinograd leži. Prav tako se morajo tudi prijaviti vse zaloge odprtih in stekleničnih vin starejših letnikov, katere na dan prijave še niso prodane vendar pa podležejo 80%-ni prodajni obveznosti v smislu odredbe od 1. Oktobra 1942.

Kontrolni organi Weinbauwirtschaftsverband-a odnosno Weinbauamt-a imajo v svr-ho pregleda zalog vsak čas prosti vstop v vinogradniške kleti.

Na osnovi izkušenj preteklega leta je upravičena domneva, da bodo zaloge deloma nepravilno prijavljene. Ker pa je urejena preskrba odvisna izključno le od pravičnega popisa zalog, morajo radi tega biti vse prijave, pri katerih se sumi na pravilnost od posebne komisije najkasneje do 10. novembra 1943 v kletih prekontrolirane. To komisijo sestavljajo: župan, Ortsgruppenführer, Ortsbauernführer, Ortsbeauftragter für die Weinbauwirtschaft in Ortsstellenleiter gostilničarske zadrug.

Zupan mora najkasneje do 3. novembra 1943 sklicati skupno sejo cele komisije, na kateri bodo prispela prijave pregledane in pri tej priliki določeno, pri katerih vinogradnikih je potreben naknaden pregled zalog v kletih.

Od ugotovljenih zalog vinskega mošta je dovoljen 10%-ni odpis za drože in pretakanje.

Prodaja grozda za prežanje kakor tudi drozge in vinskega mošta je načeloma prepovedana; prav tako je prepovedano točenje vinskega mošta ali ne popolnoma prevrelega vina. V Siedlungsgebiet-u A, sreza Rann (južno Save in v občinah: Felldorf, Königsberg am Sattelbach, Wisell, Rann, Brückel in Altlag) je dovoljen vinskim trgovcem nakup vinskega mošta s Schluschein in kupnimi znamkami. V to svr-ho bodo doslej veljavne kupne znamke pri Weinbauwirtschaftsverband-u prežigane s sledečim žigom: »Berechtigt nur zum Einkauf vom Weinmost im Siedlungsgebiet A«.

Ce kletne razmere vinogradniku ne dopuščajo negovanje vinskega mošta v vinogradu ali pa, če ima premalo, odnosno nobenih sodov, sme OBA dovoliti vkletenje mošta v svr-ho poznejše ocenitve kot vino (Treuhänderische Einlagerung) pri kakem za to upravičenem vinskem trgovcu. Tega dovoljenja OBA ne sme izdati, če je vinogradnik član kake kletarske zadrug. Dotični

vinski trgovec, kateremu je vkletenje vinskega mošta dovoljeno, mora imeti odgovarjajoče kletarske priprave in jamčiti za strokovnaško negovanje vkletenega mošta; prati tako mora biti iz njegovih knjig vsak čas razvidno porabo tega mošta. Za vkletenje vinskega mošta je upravičen samo tisti trgovec, kateri se lahko izkaže s posebnim potrdilom Weinbauwirtschaftsverband-a.

V slučaju, da kletne razmere vinogradniku ne dopuščajo negovanje vina v vinogradu, lahko dovolj OBA prevoz vinskega mošta v kako drugo vinogradnikovo klet tudi v kaki drugi oblini.

Vinogradniki, kateri so člani kake kletarske zadrug ne potrebujejo za oddajo vina zadru-gam nikakega posebnega dovoljenja, temveč samo Transportschein, katerega izstavi OBA. Vkletenje vinskega mošta v svr-ho poznejše ocenitve (Treuhänderische Einlagerung) pri gostilničarjih je brezkljemno prepovedano.

Vinogradniki smejo prodati vino samo tistim kupcem, kateri imajo kupne znamke (Einkaufsmarke). V kolikor posedujejo gostilničarji ali trgovci (Einzelhändler) lastne vinograde, morajo tudi isti kriti vse količine lastnega vina, katere iztočijo v obrtnih prostorih, s kupnimi znamkami in s Schluschein.

Gostilničarji in kantinerji v vinorodnih srezih (CILH, Marburg-Stadt, Marburg-Land, Oberradkersburg, Pettau in Rann) smejo kupovati vino samo v »otličnem srezu, kjer izvajajo svojo obrt.

Gostilničarjem in kantinerjem v izven v gornjem odstavku navedenih srezih je dovoljen nakup vina samo pri kletarskih zadrugah s K-znamkami ali pri vinskih trgovcih z nakaznicami (Bezugsanweisungen).

Dotični gostilničarji izven vinorodnih srezov, ki z računi in s Schluschein dokažejo, da so počenši s 1. januarjem 1938 dalje čas kupovali vino pri enem in istem vinogradniku, lahko pri Weinbauwirtschaftsverbandu zahtevajo dodelitev kupnih znamk, proti vrnitvi K-znamk ali nakaznic (Bezugsanweisungen).

Za prevzem lastnih vin lahko zamenjajo gostilničarji, kantinerji in trgovci (Einzelhändler) nakaznice (Bezugsanweisungen) odnosno K-znamke pri Weinbauwirtschaftsverbandu v kupne znamke.

Kupne znamke so neprenosljive in veljajo samo v vinorodnem področju Štajerske in Spodnje Štajerske ter se lahko pogojno in časovno omejuje z izjemnimi določbami. Izdana bodo kupne znamke s kupnim pravom za 10, 50, 100, 300 in 1000 litrov.

Prodajalec je dolžan pred sklepom kupne pogodbe zahtevati od kupca predložitev kupnih znamk, da se na ta način lahko prepriča, če je kupec sploh za nakup vina opravičen.

OBA nalepi kupne znamke na zadnjo stran zelenega Schluscheina in jih z žigom odnosno prepisom datuma s črnilom ali kopirnim svinčnikom razveljavi.

Vinogradniki morajo od vseh, prodajni obveznosti podvrženih zalog brez ozira nato, če letijo v lastnih ali tujih kletih, najkasneje do 30. aprila 1944 najmanj 50% in ostanek odtevti lastne uporabe, v smislu § 11 te naredbi, najkasneje do 30. septembra 1944 s Schluschein in kupnimi znamkami, prodati.

Eventuelna prodaja in prodajni rok proste količine v smislu § 11 zadevne naredbi je prepovedana vinogradniku; vendar pa je pri prodaji tudi te količine upoštevati vse predpise o Schluschein, kupnih znamkah in cenah.

Vinogradnikom, kateri so doslej za dozorenje kvalitetenih vin potrebovali daljši oddajni rok lahko Weinbauwirtschaftsverband na tozadevno vlogo podaljša prodajni rok.

Iz količine za lastno uporabo sme vinogradnik oddati na drobno samo 2 litra vina, pri čemer pa tudi kupec ne sme pridobiti več kot 2 litra vina. Prodaja večjih količin na drobno je prepovedana.

V posebnih slučajih lahko odredi Weinbauwirtschaftsverband takojšnje prodaje vina brez ozira na gornji prodajni rok.

Z grozdiem drozgo, vinskim moštom in vinom, ki bi bilo prodano za nakup neupravičenim

Der Augen Scharbeit erleichtern

heißt für augengesunde Arbeitsplatzbeleuchtung sorgen, heißt vor allem Blendung vermeiden. Gut gerichtetes OSRAM-Licht bewahrt vor leistungsmin-dernder Überanstrengung.

OSRAM

viel Licht für wenig Strom!

podjetjem ali osebam odnosno ne bi bilo pravotasto prodano, razpolaga Weinbauwirtschaftsverband.

Vinogradniki pripadajo za lastno uporabo in njegove delavce: pri pridelku do 1500 litrov največ 300 litrov, pri pridelku nad 1500 litrov 20%, toda največ 1000 litrov.

Promet z grozdnjem, drozgo, vinskim moštom in vinom nadzira v vsaki občini Ortsbeauftragter für die Weinbauwirtschaft, katerega imenuje Kreisbauernführer. On izstavlja Schlußscheine in kontrolira iste glede kritja s kupnimi znamkami. Njemu se mora vsak odvoz odnosno prevoz gorstih pridelkov — po možnosti 24 ur prej — javiti in zahtevati na podlagi Schlußscheina Transportschein.

Od vsakega prodanega hl vina prejme OBA pristojbino v višini 1.— RM, katero mora plačati kupec in isto kriti iz svojega zaslužka.

Vsako pošiljko grozolja, drozge, vinskega mošta in vina iz vinograda odnosno vinogradniške kleti, ne glede na to, če gre za prodajo ali pa za vketenje pri kletarski zadrugi, odnosno kakem za to upravičenem vinskem trgovcu, mora spremljati Transportschein, katerega izstavi OBA. Obstoji eden prevoz iz več pošiljk, je za vsako posamezno pošiljko zahtevati poseben Transportschein.

Orožništvo in nadzorni organi so opravičeni kontrolirati vsak transport glede Transportscheina. Prav tako so vsa transportna podjetja obvezana zahtevati pri prevozu grozolja, drozge, vinskega mošta in vina Transportschein. V slučaju, da se kaka pošiljka zaseže brez Transportscheina, je poleg kupca in prodajalca tudi prevoznik kaznjiv.

Za količine do 2 litrov ni potreben nobeden Transportschein.

Grozdje, drozge, vinski mošt in vino, katero se zaseže brez Transportscheina lahko Weinbauwirtschaftsverband brez odškodnine razlasti.

Po končanem prevozu je Transportschein v roku 1 dni vpsolati Wein- und Trinkbranntweinwirtschaftsverbandu »Kärnten und Steiermark«, Marburg-Drau, Nagysstraße Nr. 9.

Dobavne pogodbe med vinogradniki na eni in vinski trgovci ali gostilničarji na drugi strani, katere se nanašajo na dobavo bodočih pošiljk vina, se ne smejo sklepati.

Prestopki proti odredbi so kaznjivi po veljavni določbah. Kot prestopki se smatrajo tudi ukrepi, ki se proti besedilu odredbe direkto ne prekršijo, kljub temu pa vendar izogib iste predstavlja.

V kolikor bi se v izvedbi odredbe pokazale v posebnih slučajih krivične težkoče, lahko dovolj der Vorsitzende des Weinbauwirtschaftsverbandes na osnovi pisneno utemeljene vloge izjemne določe.

Vsa ta določila so v veljavi, odkar je objavljena tozadevna odredba.

Hängt Ihr Herzenswunsch

mit dem Besitz von viel Geld zusammen, dann spielen Sie jetzt mit in der

10. DEUTSCHEN REICHSLLOTTERIE

Ziehung 1. Kl. 15. u. 16. Okt.

Wieder 480.000 Treffer mit über 102 Millionen RM Gewinne. Wählen Sie Ihre Glücksziffer aus meinem Nummern-Angebot

757	28160	52374	282181
787	33266	176444	290789
1195	34926	192920	342467

Erwünschte Nummern anstreichen.

Angebot ausschneiden und einsenden.

Ich (Name und Adresse)

Bestelle nebst Ziehungsliste:

.../8 zu 3 RM	.../2 zu 12 RM
.../4 zu 6 RM	.../1 zu 24 RM

Falls vergriffen, bitte ähnliche Nr. Frisch gewagt ist halb gewonnen!

BRUNA STAATL. LOTTERIE-EINNAHME GRAZ, HERZOGGASSE 1
Telephon 10-32. Ganztägig geöffnet!

Zu kaufen gesucht

Abfälle: Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5 4

Kaufe Klavier oder chromatische Harmonika, oder tausche auch gegen Armbanduhr, event. Aufzahlung. Horwat, Knittelfeld, Bahnstraße 29. 24-4

Kaufe einen alten Motor 5-10 PS. Anschrift in d. »M. Z.« Marburg/Drau 23-4

Gebrauchte Harmonika, 4reihig, und gutenhaltenden Photoapparat, 6x9, zu kaufen gesucht. Hans Kumelj, Obersonthelm, Kreis Schwäbisch-Hall, Württemberg. 31-4

Kaufe Sessel jede Gattung und Möbelstücke, auch schadhafte. J. Putschko, Marburg-Drau, Triesterstraße 57 32-4

Stellengesuche

Winzer, mit 2 Arbeitskräften, sucht Stelle. Josef Tschopresch, Strahleck 25, in den Büheln. 33-5

Offene Stellen

1 Pferdeknecht wird aufgenommen bei Schunko Georg, Oberrotwein 20, Marburg/Drau 101-6

Dienstmädchen wird aufgenommen bei Kaufmann Murko, Marburg-Drau, Mellingerstraße 24. 147-6

Selbständiger, tüchtiger Verkäufer oder Verkäuferin und Lehrlinge oder Lehrlingmädchen wird sofort aufgenommen Gemischtwarenhandlung Tschulk Ferdinand, Schwarzenbach, Mießtal. 155-6

Winzerfamilie mit 4 bis 6 Arbeitskräften wird aufgenommen für eine Winzerei in Georgenberg an der Pönnitz bei Marburg. Anfragen F. Matiaschitz, Post Ranzenberg bei Marburg-Dr 590-6

Winzerfamilie mit 2-5 Arbeitskräften wird für eine Winzerei in Lubstawa, Post Treun bei Pettau, gesucht. Anfragen: Schostersitsch Hans, Treun bei Pettau. 65-6

Winzerfamilie mit 2-5 Arbeitskräften wird aufgenommen für Winzerei Liebtau bei Treun bei Pettau. Dienstantritt anfang November 1943. Anfr.: Schostersitsch Hans, Treun bei Pettau. 95-6

Aufgenommen wird für Gemischtwarenhandlung eine weibliche Kanzlei-Kraft mit Kenntnissen der deutschen Korrespondenz und des Maschinenschreibens Eintritt sofort. Kost und Wohnung im Hause. Gefällige Zuschriften unter »Untersteiermark« an die »M. Z.« Marburg-Drau 18-6

Winzerehepaar wird sofort aufgenommen. Joh. Lutschitschnik, Roßbach 125, b Marburg/Drau 28-6

Winzer, 2-3 Arbeitskräfte wird aufgenommen bei Jakob Pak, Lind 58, P. Ranzenberg. 26-6

Weibliche Hilfskraft, kinderliebend, für Haus- und Landarbeit zum Witwer nahe Marburg/Drau gesucht. Adresse in der Verwaltung 27-6

Ein Winzer mit 2 Arbeitskräften wir aufgenommen. Anzufragen Duchatschgasse Nr. 4, Marburg-Drau. 25-6

Winzer mit einigen Arbeitskräften für Besitz 30 km von Cilli gesucht. Eigenes Haus, Garten u. Acker. Anscr. i. d. Verw. d. »St. G.« Marburg-Drau. 34-6

Heirat

34-jähriger Reichsbahnangestellter, schuldiös geschieden, wünscht die Bekanntschaft mit einem aufrichtigen und treuen Fräulein zwecks baldiger Ehe, auch vom Lande. Mit eigenem Heim erwünscht. Zuschriften, wenn möglich, mit Bild, unter »Proher Herbst« an die »M. Z.« Marburg/Drau. 136-12

Land- und Gastwirt sucht zwecks Ehe nettes Mädchen, von 26 bis 36, gute Wirtschaftlerin, die im Kochen und Buchhaltung versiert ist. Vermögen Nebensache. Zuschriften event. mit Bild unter strengster Diskretion unter »Untersteierin« an den »Staj Gospodar«. 36-12

Funde - Verluste

3 Kleiderkarten und 1 Bezugsschein für Hausschuhe auf den Namen Pühr Silva, Heiligenstein, ist abhanden gekommen im Schuhvertrieb Cilli, Marktplatz. Abzugeben gegen Belohnung bei der Polizei in Cilli. 16-13

Hart und schwer traf uns die unerwartete Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder

JOSEF SWOLSKAK

Soldat in einem Grenadier-Regiment

geboren am 1. Mai 1922 in Lipitza bei Laak an der Zaier, am 3. September 1943 bei den schweren Abwehrkämpfen an der Ostfront in soldatischer Pflichterfüllung sein junges Leben ließ.

Unser Schmerz ist unersetzlich.

Lipitza bei Laak an der Zaier, am 20. September 1943.

Joset und Maria Swolschak, Eltern,

Leopold und Alois, Brüder, Antonia, Schwester.

DEUTSCHES HAUS CILLI

Sensationsgastspiel der berühmten

BELLINI-SCHAU

Zauber-, Fakir- und Illusions-Revue mit Varieté-Einlagen Harry Talotta, der preisgekrönte, herrliche Kraftsportakt, sowie Fernando, die Lachkanone. — Wunder über Wunder! — Dienstag, den 5. Oktober 1943 um 20 Uhr, Mittwoch und Donnerstag um 14.30 und 20 Uhr. — Kartenvorverkauf ab Dienstag 10 Uhr vormittag im Theater. 30

Der Landrat des Kreises Pettau (Veterinäramt)

Viehseuchenpolizeiliche Anordnung

Die mit meiner Anordnung vom 28. Juni 1943, Zl. Vet-W 7/12 verhängte Hundekontumaz in den Gemeinden: Burgstall, Leonhard i. B., Mallenberg, Strahleck, Winterdorf, Wittmannsberg und Wurmberg sowie Benedikten und Kirchberg i. B. wird mit sofortiger Wirksamkeit aufgehoben. 383

I. A. Dr. Schreiber, Amtstierarzt.

Paradentese

Ist neben der Zahnfäule (Karies) die am meisten verbreitete Zahnkrankheit. Sie ist eine Erkrankung des Zahnhalses und Zahnhalsapparates und wird hauptsächlich verursacht durch falsche Ernährung, mangelhaftes Kauen und ungenügende Zahnpflege. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall!« von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Widkastanien

kauft wie alljährlich

Alois Arbeiter

Marburg, Draugasse 5

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate. Leibbinden, Gummistrümpfe. Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute Marburg/Dr., Mellingerstraße 3. Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt 14

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

Nur bis einschließlich Montag:

HANSI KNOTECK,

VIKTOR STAAL

in

WALDWINTER

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Von Dienstag bis einschl. Donnerstag:

**NIPPON, DAS LAND DER
AUFGEHENDEN SONNE**

Für Jugendliche zugelassen!

Hauswartehemaliger
Herrschaftsdieners
wird für**Schloss Thurnisch
bei Pettau
gesucht**

17

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrngasse 5.

237-14

BESTELLSCHHEIN Versuche dein GlückIch spiele mit. Senden Sie sofort $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ Originallos der 1. Klasse der 10. Deutschen Reichslotterie. Betrag folgt nach Erhalt des Loses. — Ziehungsliste erwünscht. (Nicht Gewünschtes streichen).

Name und Anschrift:

bei 1-4

PAULMICHLStaatliche Lotterie-Einnahme
GRAZ, Schmiedgasse 24

Ziehung 1. Klasse 15. Okt. 1943

110

Unsaybar hart ist für uns das Bewußtsein, daß unser geliebter Sohn und Bruder

EDUARD MEIER

Grenadier

für immer von uns genommen wurde.

Kaum 19jährig fiel er bei Orel und gab so sein Leben für seine schöne Heimat.

St. Anna, im September 1943.

Tiefbetrübt von seinen Eltern und Geschwistern.

Jeder Betriebsführer

soll das

Verordnungs-**und Amtsblatt**

des Chefs der

Zivilverwaltung

in der Unter-

steiermark

lesen Bezugs-

preis monatlich

RM 1.25. Be-

stellungen sind

an die Ge-

schäftsstelle

des Verordnungs-

und Amtsblattes,

Marburg/Drau

Badgasse 6

zu richten

ANZEIGENim „Stajerski
Gospodar“ sind
erfolgreich!**Aufruf**

zur Meldung der in Haushaltungen beschäftigten Arbeitskräfte in der Untersteiermark.

Auf Grund der Verordnung über den Arbeitseinsatz der hauswirtschaftlichen Arbeitskräfte vom 15. August 1943 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 25, S. 185) sind alle Haushaltungen, die eine oder mehrere hauswirtschaftliche Kräfte beschäftigen, zur Meldung bis 25. Oktober 1943 verpflichtet.

Die Meldung hat auf einem Formblatt zu erfolgen, das bei den örtlichen Polizeidienststellen (Bürgermeisterämtern) und Polizeireviere im Stadtkreis Marburg/Drau erhältlich ist. Nach Ausfüllung ist das Formblatt dem Arbeitsamt (Nebenstelle), in dessen Bezirk die Haushaltung liegt, einzusenden.

Als hauswirtschaftliche Kräfte sind anzusehen alle in einer Haushaltung ständig, mindestens 12 Stunden wöchentlich, mit Hausarbeit beschäftigten Arbeitskräfte, Hausgehilfinnen, Tagemädchen, Halbtagsmädchen, Stundenfrauen (Bedienerinnen), Pflichtjahrmädchen, hauswirtschaftliche Lehrlinge, Hausarbeitslehrlinge (Landwirtschaft), Haustöchter, Köchinnen, Zimmermädchen (Jungfern), Wirtschaftlerinnen, Haushälterinnen, Hauswirtschaftsleiterinnen, Hausdamen und alle in der Kinderpflege in Haushaltungen tätigen Kräfte (Kindermädchen, Säuglingspflegerinnen, Kinderpflegerinnen, Kindergärtnerinnen, Erzieherinnen).

Das Arbeitsamt kann von den anzeigepflichtigen Haushaltungsvorständen die Anzeige und das persönliche Erscheinen sowie von den Hausfrauen und den hauswirtschaftlichen Kräften das persönliche Erscheinen durch Zwangsgeld erzwingen.

Es wird außerdem darauf aufmerksam gemacht, daß die nach Paragraph 3 (2) der zweiten Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. März 1942 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 66, S. 473) für Haushaltungen mit Kindern unter 14 Jahren getroffene Ausnahmeregelung durch die Verordnung über den Arbeitseinsatz der hauswirtschaftlichen Arbeitskräfte vom 15. September 1943 aufgehoben ist. Demnach hat von nun an jeder Haushalt vor Einstellung einer Arbeitskraft die Zustimmung des Arbeitsamtes einzuholen.

364

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Arbeitsfragen.

Wir geben die traurige Nachricht, daß Herr

P. Alfons Swet-Osm

Stadtpfarrer zu St. Peter und Paul in Pettau

nach langem, schwerem, mit Geduld ertragenem Leiden im 85. Lebensjahre am 27. September 1943, um 13.30 Uhr, gestorben ist. Der Entschlafene wirkte segensreich als Seelsorger in Dreifaltigkeit und in St. Veit als Administrator des Dekanates Sauritsch und durch 20 Jahre als Pfarrer zu St. Peter und Paul. Er wurde mit mehreren Orden ausgezeichnet.

Der Verstorbene wurde am 28. September 1943 vom Sterbeorte Meretinnen nach Pettau überführt und in der Probsteikirche aufgebahrt, woselbst am 29. September, um 10 Uhr vorm., die Trauerfeierlichkeiten stattfanden. Darnach erfolgte der Gang zum Friedhofe in Rogosnitz.

Pettau, den 28. September 1943.

Stadtpfarramt Pettau.

15. und 16. Oktober
Ziehung 1. Klasse der**10. Deutschen
Reichslotterie****WESIACK**

Staatliche Lotterie-Einnahme

Marburg-Drau, Herrng. 25

Fernruf 20-97

-----/8 zu 3.— RM je Klasse

-----/4 zu 5.— RM je Klasse

-----/2 zu 12.— RM je Klasse

-----/1 zu 24.— RM je Klasse

Name:

Anschrift:

Ausschneiden und einsenden!

W. BLANKE**PETTAU**

Untersteiermark

Buch- u. Papierhandlung

**BUCHDRUCKEREI
BUCHBINDEREI****NEUES** Pulver für den
Wuchs und für
die Mastung der Schweine**REDIN,**
mit garantiertem Erfolg**ZENTRALDROGERIE EMIL THOR**
36 Marburg / Drau, Herrngasse 33

Die Firma

**Schwab, Arteniak,
Schosteritsch & Co.****Pettau**

eröffnet am

4. Oktober 1943

in Pettau, Adolf-Hitler-Platz (frühere Firma Arteniak & Schosteritsch) ein Geschäft für Samen, Farben und landwirtschaftliche Bedarfsartikel aller Art, sowie eine Olumtauschanstalt.

Schwab, Arteniak, Schosteritsch & Co.
Großhandel

142

Pettau

Oglas v „STAJERSKEM GOSPODARJU“ ima največji uspeh!